

2023/2830

20.12.2023

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2023/2830,

17. oktoober 2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ, kehtestades kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ajastamist, haldamist ja muid aspekte käsitlevad normid

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 3d lõiget 3 ja artikli 10 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (edaspidi „ELi HKS“) muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959, ⁽²⁾ et viia see vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119, ⁽³⁾ millega on seatud eesmärk saavutada 2030. aastaks 1990. aastaga võrreldes vähemalt 55 % heitkoguste netovähennemine.
- (2) Alates 2012. aastast on korraldatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisi kooskõlas komisjoni määrusega (EL) nr 1031/2010, ⁽⁴⁾ milles on sätestatud normid direktiivi 2003/87/EÜ kohase lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta, tagades et lubatud heitkoguse ühikute enampakkumised toimuvad avatud, läbipaistval, ühtlustatud ja mittediskrimineerival viisil ning hästi toimivat protsessi kasutades.
- (3) Määrust (EL) nr 1031/2010 on vaja muuta, et võtta arvesse direktiivi 2003/87/EÜ lisatud uusi norme ja elemente, sh kehtiva heitkogustega kauplemise süsteemi laiendamist meretranspordile ning uue ja eraldiseisva heitkogustega kauplemise süsteemi kasutuselevõttu hoonete, maanteetranspordi ja tööstustegevuse jaoks, mis ei ole hõlmatud olemasoleva heitkogustega kauplemise süsteemiga. Samuti on vaja võtta arvesse muudatusi taaste- ja vastupidavusrahastu ⁽⁵⁾ ning kliimameetmete sotsiaalfondi ⁽⁶⁾ jaoks lubatud heitkoguse ühikute müümisel, mis kehtestati direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 10e, artikli 10a lõikega 8b ning artikli 30d lõigetega 3 ja 4, ning muudatusi innovatsioonifondi toimimises kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 10a lõikega 8. Lisaks on asjakohane selgitada ja täpsustada määruse (EL) nr 1031/2010 kehtivaid sätteid lähtuvalt selle rakendamise käigus saadud kogemustest.
- (4) Kehtivate normide vajalike muudatuste ulatuse tõttu on vaja võtta vastu uus määrus. Seetõttu tuleks määrus (EL) nr 1031/2010 kehtetuks tunnistada.

⁽¹⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁽⁴⁾ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).

- (5) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 4 on sätestatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümise põhimõtted. Enampakkumine peaks olema prognoositav, eelkõige enampakkumiste ajastamise ja järjestuse, samuti pakutavate lubatud heitkoguse ühikute hinnangulise mahu osas. Selle artikli kohaselt tuleb tagada enampakkumiste korraldamine nii, et heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel oleks täielik, õiglane ja võrdne juurdepääs, väikeheiteteketajatele antaks enampakkumistele juurdepääs, osalejatel oleks juurdepääs teabele samal ajal, osalejad ei kahjustaks enampakkumise toimimist ning enampakkumiste korraldus ja neil osalemine oleks kulutõhus ja välditaks põhjendamatuid halduskulusid.
- (6) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigi direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste suhtes.
- (7) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid müüma enampakkumisel kõik nimetatud direktiivi III peatükis käsitletud paiksete käitiste lubatud heitkoguse ühikud, mida ei eraldata tasuta. Seega peavad liikmesriigid müüma enampakkumisel need lubatud heitkoguse ühikud, mida ei eraldata tasuta. Liikmesriigid ei tohi lubatud heitkoguse ühikuid muul viisil eraldada; samuti ei tohi nad kinni pidada või kehtetuks tunnistada selliseid lubatud heitkoguse ühikuid, mida ei eraldata tasuta, vaid need tuleb müüa enampakkumisel.
- (8) 2024. aastast lisatakse ELi HKS-i meretranspordi heitkogused. Direktiivis 2003/87/EÜ on sätestatud, et lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise reegleid hakatakse kohaldama meretranspordi tegevusala suhtes samal viisil kui neid kohaldatakse muude ELi HKS-iga hõlmatud tegevusalade suhtes.
- (9) Lennundusele eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kindlaksmääramise meetodit ja neist lubatud heitkoguse ühikutest enampakkumisele kuuluva osa kindlaksmääramise meetodit on muudetud, lõpetades 2026. aastaks järk-järgult lennundussektorile lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise. Seega on vaja muuta konkreetseid norme, et määrata kindlaks lennunduse puhul igal kalendriaastal enampakkumisele kuuluv maht kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ.
- (10) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2019/1122 ⁽⁷⁾ on muudetud üldiste lubatud heitkoguse ühikute määratlust, et hõlmata kõik lubatud heitkoguse ühikud, mis on välja antud pärast 1. jaanuari 2025 kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ III peatükiga, kõik lubatud heitkoguse ühikud, mis on loodud meretranspordi tegevusala jaoks kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 3ga ja kõik lubatud heitkoguse ühikud, mis on loodud lennunduse jaoks kooskõlas kõnealuse direktiivi artiklitega 3c ja 3d. Seetõttu on vaja tagada, et alates 1. jaanuarist 2025 müüakse need lubatud heitkoguse ühikud enampakkumisel ühiselt samade pakkumisaegade jooksul.
- (11) Alates 2027. aastast on direktiiviga 2003/87/EÜ nähtud ette eraldi heitkogustega kauplemise süsteem kütustele, mida kasutatakse hoonetes, maanteetranspordis ja muudes sektorites, mis vastavad direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatavate tööstustegevusaladele, näiteks tööstusrajatiste kütmine. Vaja on kehtestada erinormid nende lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümiseks, eelkõige et tagada eraldiseisva lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kasutamise ladus algus.
- (12) Lihtsuse ja juurdepääsetavuse kaalutlustel tuleks lubatud heitkoguse ühikuid müüa enampakkumisel standardse elektroonilise lepingu alusel, mis tehakse üleandmiseks kättesaadavaks kahe kauplemispäeva jooksul. Lühikesed üleandmistähtajad vähendavad võimalikku negatiivset mõju enampakkumisplatvormide ja lubatud heitkoguse ühikute järelturu kauplemiskohtade vahelisele konkurentsile. Lisaks on lühemad üleandmistähtajad lihtsamad ja soodustavad suuremat osalemist ning maandavad seeläbi turukuritarvituse riski. Need tagavad ka parema juurdepääsetavuse süsteemiga hõlmatud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning väikeheiteteketajatele.
- (13) Õigluse ja kulutõhususe huvides ning turukuritarvituse riski vähendamiseks tuleks enampakkumised läbi viia ühes voorus, kinniste pakkumiste ja ühtse hinnaga. Lisaks tuleks seotud pakkumised lahendada juhusliku valiku teel, sest see tekitab ebakindlust nende pakkujate jaoks, kes võivad pakkumishinnas omavahel kokku leppida.

(7) Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1122, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega (ELT L 177, 2.7.2019, lk 3).

- (14) Õiguskindluse ja läbipaistvuse huvides peaks käesolev määrus sisaldama üksikasjalikke sätteid, milles käsitletakse muid enampakkumise aspekte, nagu lubatud heitkoguse ühikute partii suurus, esitatud pakkumiste tagasivõtmise või muutmise võimalus, pakkumiste esitamisel ja maksimisel kasutatav valuuta, pakkumispääsu taotluste esitamine ja käsitlemine ning pakkumispääsu andmisest keeldumine või selle tühistamine või peatamine.
- (15) Enampakkumishind on eeldatavasti suures vastavuses järelturul valitseva hinnaga. Kui enampakkumishind jääb märkimisväärselt alla järelturul valitseva hinna, siis osutab see tõenäoliselt enampakkumise puudulikkusele. Sellise enampakkumishinna vastuvõetavaks pidamine moonutaks CO₂ hinnasignaali ja häiriks CO₂-turu toimimist ning pakkujad ei maksaks lubatud heitkoguse ühikute eest õiglast hinda. Seetõttu on vaja määrata kindlaks baashind lähtuvalt pakkumisaaja jooksul järelturul valitsevast hinnast. Kui baashinda ei arvestata, tuleks enampakkumine tühistada. Enampakkumiste tühistamist ei tuleks siiski kohaldada enampakkumissüsteemi toimimise alguses, mil piisavalt likviidset järelturgu ei ole veel tekkinud, nagu see on uue heitkogustega kauplemise süsteemi puhul, mida rakendatakse hoonetes, maanteetranspordis ja muudes sektorites kasutatavate kütuste suhtes. Seetõttu on vaja teha erand nõudest määrata baashind kindlaks direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste esialgseks perioodiks, kuni tekib piisavalt likviidne järelturg.
- (16) Enampakkumiste usaldusväärsuse kaitseks peaks enampakkumisplatvorm saama enampakkumise tühistada, kui selle toimimine võib olla häiritud. Selleks et vältida lubatud heitkoguse ühikute mahtude kuhjumist olukorras, kus tühistatakse mitu enampakkumist, tuleks ette näha võimalus, et kehtetuks tunnistatud enampakkumiste mahud jaotatakse ühtlaselt nende järgmiste enampakkumiste vahel, mis juba ei hõlma varem tühistatud enampakkumiste mahtusid.
- (17) Enampakkumised peaksid toimuma suhteliselt sagedasti, et vähendada nende mõju järelturu toimimisele, tagades samas, et enampakkumised oleksid vajaliku suurusega, et meelitada ligi piisavalt osalejaid. Sagedased enampakkumised vähendavad turukuritarvituse riski, sest need vähendavad pakkujate riske üksikute enampakkumistel ja suurendavad nende paindlikkust, kuna nad võivad hilisematel enampakkumistel oma kauplemispositsioone muuta. Seetõttu peaks sagedus olema vähemalt kord nädalas. Kuna lennunduse puhul on lubatud heitkoguse ühikute maht palju väiksem, tuleks nende enampakkumisi korraldada vähemalt kord kahe kuu jooksul. Kuid direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste ladusa alguse tagamiseks on vaja võimaldada süsteemi alguses enampakkumiste korraldamist väiksema sagedusega. Kui kasutatakse seda paindlikkust, siis on selle tulemuseks iga enampakkumise lubatud heitkoguse ühikute suurem maht, mis võib olla vajalik, et rahuldada esialgset nõudlust lubatud heitkoguse ühikute järele hetketurul, enne kui tekib piisavalt likviidne järelturg.
- (18) Üldjuhul peaks igal kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht olema võrdne asjaomasele aastale omistatud lubatud heitkoguse ühikute mahuga. Enampakkumismaht määratakse kindlaks igal aastal kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ asjakohaste sätetega.
- (19) Lennundussektori, merendussektori ja paiksete kütiste sektori lubatud heitkoguse ühikuid tuleks alates 1. jaanuarist 2025 müüa enampakkumistel üheskoos. 2024. aastal tuleks enampakkumistel koos müüa merendussektori ja paiksete kütiste lubatud heitkoguse ühikuid. Kuna eraldi süsteemiga luuakse uus heitkogustega kauplemise süsteem hoonetele, maanteetranspordile ja muudele sektoritele, peavad selle lubatud heitkoguse ühikute enampakkumised toimuma eraldi lennundussektori, merendussektori ja paiksete kütiste sektori lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest.
- (20) CO₂-turu prognoositavuse tagamiseks on vaja kehtestada selged normid ja menetlused, millega määratakse aegsasti enne iga kalendriaasta algust kindlaks üksikasjalik enampakkumiskalender, mis sisaldab kogu asjakohast teavet iga üksiku enampakkumise kohta. Hilisemaid muudatusi enampakkumiskalendrisse peaks saama teha üksnes teatavates olukordades. Mis tahes kohandused tuleks teha viisil, mis mõjutab CO₂-turu prognoositavust kõige vähem, ja kui see on võimalik, siis tuleks muudetud kalendrid avaldada aegsasti enne muudatuse jõustumise kuupäeva.
- (21) Huvi suurendamine enampakkumistel osalemise vastu ja seeläbi konkurentsipõhiste enampakkumistulemuste saavutamine eeldab avatud juurdepääsu. Lisaks on enampakkumistel osalemise ja konkurentsipõhiste tulemuste tagamise eelduseks kindlustunne enampakkumisprotsessi usaldusväärsuse suhtes, pidades eelkõige silmas osalejaid, kes püüavad enampakkumisi kahjustada, kasutades neid rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse eesmärgil. Selleks et tagada enampakkumiste usaldusväärsus, tuleks enampakkumistele

juurdepääsu suhtes kehtestada piisava klientide tundmise ja kõlblikkuse kontrolli miinimumnõuded. Selleks et nimetatud kontroll oleks kulutõhusus, peaksid pakkumispääsu taotlusi saama esitada kergesti tuvastatavad ja täpselt määratletud osalejakategooriad, nagu heitkogustega kauplemise süsteemis osalevad paiksete käitiste käitajad, õhusõidukite käitajad, laevandusettevõtjad ja reguleeritud üksused, aga ka sellised reguleeritud finantsüksused nagu investeerimisühingud ja krediitiasutused. Nendest käitajatest ja reguleeritud üksustest koosnevatel ärirühmitustel peaks samuti olema õigus esitada pakkumispääsu taotlusi.

- (22) Osalejatel peaks olema võimalik valida, kas osaleda enampakkumistel ise vahetult interneti teel või selleks ettenähtud ühenduste kaudu või finantsvahendajate vahendusel, kes on selleks volitatud ja kelle üle tehakse järelevalvet. Sel eesmärgil peaks neil olema võimalik valida muud isikud, kellele liikmesriik on andnud loa esitada pakkumisi enda nimel või oma põhitegevusala klientide nimel, kui see põhitegevusala ei ole investeerimis- või pangateenuste osutamine ning tingimusel, et kõnealused muud isikud järgivad investorikaitse meetmeid ja kliendi suhtes rakendatavaid hooldusmeetmeid, mis on samaväärsed investeerimisühingute suhtes kohaldatavate meetmetega.
- (23) Enampakkumistele võrdse ja läbipaistva juurdepääsu tagamiseks ei tohiks olla võimalik seada enampakkumistele pääsemise tingimuseks enampakkumisplatvormi korraldatava järelturu või enampakkumisplatvormi või kolmanda isiku hallatava muu kauplemiskoha liikmeks või osalejaks saamist. Kuid enampakkumisplatvormi korraldataval järelturul osalejad, keda muidu peetakse kõlblikuks, peaksid pääsema enampakkumistele ilma täiendavate osalemisnõueteta. Enampakkumisplatvorm peaks keelduma enampakkumistele juurdepääsu andmisest või selle tühistama teatavatel täpselt kindlaks määratud juhtudel, mis võivad mõjutada enampakkumissüsteemi usaldusväärsust.
- (24) Iga liikmesriik peaks määrama enampakkumise korraldaja, kes vastutab asjaomase liikmesriigi nimel lubatud heitkoguse ühikute müümise eest. Peaks olema võimalik, et sama enampakkumise korraldaja võib määrata rohkem kui üks liikmesriik. Enampakkumise korraldaja peaks vastutama lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise eest enampakkumisplatvormil ja enampakkumistulu vastuvõtmise ja väljamaksmise eest. On oluline, et liikmesriikide ja nende enampakkumise korraldajate vahelised lepingud oleksid kooskõlas enampakkumise korraldaja ja enampakkumisplatvormi vaheliste lepingutega, ning lahknevuse korral peaksid olema ülimuslikud enampakkumise korraldaja ja enampakkumisplatvormi vahelised lepingud.
- (25) Hädavajalik on tagada enampakkumise korraldajate usaldusväärsus. Selleks peaksid liikmesriigid enampakkumise korraldaja määramisel arvesse võtma ennekõike kandidaate, kelle puhul on huvide konflikti või turukuritarvituse risk kõige väiksem, võttes eelkõige arvesse nende tegevust järelturul, kui nad seal tegutsevad, ning nende ettevõttesiseseid protsesse ja menetlusi huvide konflikti või turukuritarvituse riski vähendamiseks, mis ei mõjutaks nende suutlikkust täita oma ülesanded õigel ajal ja kõrgeimate kutse- ja kvaliteedistandardite kohaselt. Turukuritarvituse vastaste normide järgimiseks tuleks liikmesriikidel otseselt keelata edastada oma enampakkumise korraldajale enampakkumistega seotud siseteavet. Selle keelu rikkumise korral tuleks rakendada mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.
- (26) Direktiivis 2003/87/EÜ on sätestatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümine innovatsioonifondi jaoks, et toetada innovatsiooni vähese CO₂ heitega tehnoloogia valdkonnas, moderniseerimisfondi jaoks, et suurendada energiatõhusust ja moderniseerida teatavate liikmesriikide energiasüsteeme, ning taaste- ja vastupidavusrahastu jaoks, et edendada liidu energiavarustuse sõltumatust, energiavarustuskindlust ja energiavarustuse kestlikkust. Need lubatud heitkoguse ühikud tuleks müüa enampakkumisplatvormil, mille on määranud komisjon ja selle platvormi määramiseks ühismeetmes osalevad liikmesriigid (edaspidi „ühine enampakkumisplatvorm“), kooskõlas enampakkumisprotsessi põhimõtete ja korraga. Sel eesmärgil peaks kõnealuste vahendite enampakkumise korraldaja olema Euroopa Investeerimispank (edaspidi „EIP“), ilma et ta osaleks ühise enampakkumisplatvormi määramiseks korraldatavas ühises hankemenetluses. Asjakohased lubatud heitkoguse ühikute mahud tuleks müüa samadel enampakkumistel, millel müüvad lubatud heitkoguse ühikuid liikmesriigid, kes osalevad ühise enampakkumisplatvormi hankimiseks kavandatud ühismeetmes.

- (27) Innovatsioonifondi ning taaste- ja vastupidavusrahastu jaoks enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahu puhul on vaja arvesse võtta eesmärgid, mis on seatud direktiiviga 2003/87/EÜ nende fondide jaoks, kättesaadavaid ressursse ja juba kogutud tulu. Turuosalistele läbipaistvuse ja prognoositavuse tagamiseks tuleks määrata kindlaks innovatsioonifondi jaoks enampakkumisel müüdav minimaalne aastamaht enne mis tahes ülekannet taaste- ja vastupidavusrahastule. Kuna direktiivis 2003/87/EÜ on määratud kindlaks taaste- ja vastupidavusrahastu üldised enampakkumistulu eesmärgid, tuleks samuti määrata kindlaks selle rahastu jaoks enampakkumisel müüdavad esialgsed aastamahud. Samuti on vaja kehtestada enampakkumismahtude muutmise menetlus nendeks juhtudeks, kui enampakkumistulu ei peeta piisavaks, et saavutada direktiivis 2003/87/EÜ kindlaks määratud tulueesmärki. Kui enampakkumismahud ei ole piisavad, siis peaks olema võimalik kohandada enampakkumiskalendrit, et planeerida täiendavate mahtude enampakkumist taaste- ja vastupidavusrahastu jaoks. Kui eesmärgiks seatud enampakkumistulu kogutakse varem, siis tuleks lubatud heitkoguse ühikute enampakkumine taaste- ja vastupidavusrahastu jaoks peatada kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 asjakohaste sätetega ja enampakkumiskalendrit tuleks sellele vastavalt muuta.
- (28) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/955 (*) loodud kliimameetmete sotsiaalfondist pakutakse liikmesriikidele sihtotstarbelist rahastamist, et toetada enim mõjutatud vähekaitsitud rühmasid, eelkõige energiaostu-võimetuid või transpordivaeseid leibkondi, keda mõjutab hoonete ja maanteetranspordi sektoris kasutatavatest kütustest pärit heitkoguste lisamine direktiivi 2003/87/EÜ. Kliimameetmete sotsiaalfondi rahastatakse olemasoleva ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest ning hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite uute lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest.
- (29) Turuosalistele läbipaistvuse ja prognoositavuse tagamiseks tuleks määrata kindlaks kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks 2027. aastal enampakkumisel müüdavad esialgsed aastamahud. Enampakkumisel müüdavaid esialgseid aastamahtusid ei tohiks määrata kindlaks ajavahemikuks 2028–2032, võttes arvesse võetud kohustust kaasata kliimameetmete sotsiaalfond liidu eelarvesse alates 2027. aasta järgesest mitmeaastasest finantsraamistikust. Tõhususe huvides peaks komisjon tegutsema kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise korraldajana. Tagamaks et kliimameetmete sotsiaalfondile eraldatava aastamahu kogumiseks saadakse lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest piisavat tulu, tuleks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõigete 3 ja 4 kohased, kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute aastamahud jaotada iga aasta jaanuarist augustini. Kuna direktiivis 2003/87/EÜ on määratud kindlaks kliimameetmete sotsiaalfondi enampakkumistulu eesmärgid, on vaja kehtestada menetlus enampakkumismahtude muutmiseks, kui eesmärgiks seatud enampakkumistulu saavutatakse enne kindlaks määratud ajavahemikku või kui tulu ei ole piisav. Enampakkumiskalendrit tuleks muuta, et see sisaldaks kõiki täiendavaid lubatud heitkoguse ühikuid, mida müüakse enampakkumisel septembrist detsembrini, kui tulust ei piisa. Kui eesmärgiks seatud enampakkumistulu kogutakse varem, siis tuleks lubatud heitkoguse ühikute enampakkumine kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks peatada kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122 ja enampakkumiskalendrit tuleks muuta.
- (30) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 4 on liikmesriikidele nähtud ette võimalus tunnistada oma enampakkumismahtudest kehtetuks lubatud heitkoguse ühikuid, kui nende territooriumil suletakse elektritootmisvõimsust, ja neid kutsutakse tungivalt üles seda tegema, ning sel otstarbel on käesoleva määrusega kehtestatud teavitamismenetlus. Asjaomased liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni oma kavatsusest tunnistada kehtetuks oma lubatud heitkoguse ühikud, kasutades ühtset vormi, et esitada tõendid ja teave suletud kaitse kohta, kehtetuks tunnistatav maksimaalne maht ja kehtetuks tunnistamise aeg ning meetodika igal aastal kehtetuks tunnistatavate konkreetsete mahtude kindlaks määramiseks. See teade tuleks esitada kord aastas, hiljemalt lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamise kavatsusest teavitamisele järgneva teise aasta 31. maiks. Selleks et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2015/1814 (*) loodud turustabiilsusreservi toimimine, tuleks kehtetuks tunnistatud lubatud heitkoguse ühikute maht arvata liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust maha alles siis, kui asjaomase aasta suhtes on tehtud turustabiilsusreservi otsusest tulenevad kohandused. Kui kehtetuks tunnistatav maht ei ületa 5 miljonit lubatud heitkoguse ühikut, siis tuleks kehtetuks tunnistatud maht arvata maha lubatud heitkoguse ühikutest, mida asjaomane liikmesriik müüb enampakkumisel asjakohase aasta septembrist detsembrini. Kui enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht on suurem kui 5 miljonit, siis tuleks kehtetuks tunnistatud maht arvata maha 12 kuu jooksul alates septembrist, et minimeerida kehtetuks tunnistamisest turule tekkivat mõju. Läbipaistvuse huvides peaks komisjon avaldama liikmesriikide poolt vormil esitatud teabe, välja arvatud juhul, kui tegemist on konfidentsiaalse teabega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 264, 9.10.2015, lk 1).

- (31) Ühine enampakkumise infrastruktuur, mille puhul ühine enampakkumisplatvorm viib läbi enampakkumisi lähtuvalt eri liiki lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ühtlustatud normidest, aitab kõige paremini saavutada direktiivi 2003/87/EÜ üldeesmärgid. See on kõige kulutõhusam viis lubatud heitkoguse ühikuid enampakkumisel müüa ilma tarbetute halduskuludeta, mis tuleneksid mitme enampakkumise infrastruktuuri kasutamisest. Selline lähenemisviis võimaldab enampakkumistele avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva juurdepääsu nii *de jure* kui ka *de facto*. Ühine lähenemisviis tagaks enampakkumiskalendri prognoositavuse ning suurendaks kõige kindlamalt CO₂ hinnasignaali selgust. Ühine enampakkumise infrastruktuur on eriti oluline selleks, et võimaldada heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja väikeheiteketitajatele võrdne juurdepääs. Ühine enampakkumisplatvorm lihtsustab süsteemis võimalikult ulatuslikku osalemist kogu liidus ning seepärast vähendab kõige tõhusamalt riski, et osalised kahjustavad enampakkumiste toimimist ning kasutavad neid rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse eesmärgil.
- (32) Enampakkumiste läbiviimine, enampakkumiskalendri loomine ja haldamine ning mitmesugused muud enampakkumistega seotud ülesanded, näiteks kogu liidus ligipäätava ajakohase veebisaidi käigus hoidmine, nõuavad liikmesriikide ja komisjoni ühismeedet. Vajadus ühismeetme järele tuleneb heitkogustega kauplemise süsteemi ulatusest, mis hõlmab kogu liitu, direktiivi 2003/87/EÜ üldistest poliitikaeesmärkidest ning asjaolust, et komisjon vastutab kõnealuse direktiivi kohaselt vahetult mitmete heitkogustega kauplemise süsteemi osade üksikasjaliku rakendamise eest. Seetõttu peaks konkurentsi tagav hankemenetlus, mille tulemusena määratakse ühine enampakkumisplatvorm, toimuma komisjoni ja liikmesriikide ühishankena Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹⁰⁾ artikli 165 lõike 2 tähenduses.
- (33) Konkreetsed menetlused, mida tuleb ühise enampakkumisplatvormi hankemenetluses järgida, tuleks kindlaks määrata komisjoni ja liikmesriikide vahelises lepingus, milles lepitakse kokku praktilised üksikasjad osalemistaotluste hindamise, pakkumuste, hankelepingu sõlmimise, hankelepingu suhtes kohaldatava õiguse ning selle kohta, milline kohus on pädev lahendama vaidlusi, nagu on sätestatud määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 165 lõikes 2.
- (34) Selleks et leevendada konkurentsi vähenemise riski CO₂-turul, peaks olema võimalik, et liikmesriigid võivad ühises enampakkumisplatvormis osalemisest loobuda ning määrata oma enampakkumisplatvormi (edaspidi „ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm“). Komisjon peaks loetlema määratud ühismeetmevälised enampakkumisplatvormid käesoleva määruse III lisas. Kõnealusesse loetellu lisamise aluseks peaks olema see, et ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määranud liikmesriik teatab sellest komisjonile, ja komisjoni hinnang.
- (35) Kui liidu või liikmesriigi hankeõiguses on nii nõutud, tuleks võimalike enampakkumisplatvormide vahel konkurentsi tagamiseks korraldada enampakkumisplatvormi määramiseks konkurentsi tagav hankemenetlus. Enampakkumisplatvorm peaks olema ühendatud vähemalt ühe arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemiga. Ühismeetmevälised enampakkumisplatvormid tuleks määrata kuni kolmeks aastaks ning seda ajavahemikku võib pikendada kahe aasta võrra, mille jooksul tuleks kõikide enampakkumisplatvormide tegevust reguleerivad korraldused läbi vaadata. Ühismeetmevälistele enampakkumisplatvormidele kolmeaastase tegevusaaja kehtestamisega soovitakse tagada ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi minimaalne tegevusaeg ning anda samas enampakkumisplatvormi määranud liikmesriigile võimalus soovi korral liituda ühise enampakkumisplatvormiga pärast kolme aasta möödumist, ilma et see piiraks enampakkumisplatvormi määranud liikmesriigi võimalust pikendada ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi tegevusaega veel kahe aasta võrra kuni komisjoni poolt tehtava läbivaatamise tulemusteni. Iga määramisperioodi lõppedes tuleks korraldada uus konkurentsi tagav hankemenetlus, kui hankemenetlus on nõutav kas liidu või liikmesriigi hankeõiguses.
- (36) Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide uuesti määramise lihtsustamiseks tuleks käesoleva määruse alusel loetellu lisamist nõuda ainult uute üksuste puhul või üksuse uuesti loetellu lisamiseks muutunud tingimuste korral. Seega kui liikmesriik määrab samadel tingimustel uuesti sama ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi, siis tuleks selle loetellu lisamist pikendada samadel tingimustel, mis kehtisid esialgsel loetellu lisamisel. Pikendamise eelduseks peaks olema, et liikmesriik ja komisjon kinnitavad, et käesoleva määruse nõuded ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 4 eesmärgid on täidetud.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (37) Liidu või liikmesriigi hanke-eeskirju, sealhulgas huvide konflikti vältimise ja konfidentsiaalsuse säilitamise nõudeid kohaldades peaks olema võimalik anda liikmesriikidele, kes ei osale ühismeetmes ühise enampakkumisplatvormi hankimiseks, kogu ühises hankemenetluses või selle osas vaatleja staatus vastavalt ühismeetmes osalevate liikmesriikide ja komisjoni poolt ühises hankelepingus kokkulepitud tingimustele. See juurdepääs võimaldab lihtsustada ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide ja ühise enampakkumisplatvormi omavahelist ühilduvust enampakkumisprotsessi sellistes aspektides, mida ei ole täielikult ühtlustatud.
- (38) Selleks et tagada enampakkumiste ladus toimimine uue hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemi alusel, mis on loodud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga, ning lihtsustada koordineerimist ja integreerimist olemasoleva ELi HKS-i enampakkumisplatvormidega, ei tohiks võimalus ühises enampakkumisplatvormis mitte osaleda kehtida hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite kõnealuste lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste puhul.
- (39) Võttes arvesse võimalust, et erinevad liikmesriigid nimetavad mitu ühismeetmevälist enampakkumisplatvormi, ning samuti ühist enampakkumisplatvormi, on vaja määrata üksikasjalikult kindlaks enampakkumisplatvormide ülesanded ja nende osutatavad teenused, näiteks juurdepääsu andmine ja enampakkumiste korraldamine, enampakkumiskalendrite haldamine, enampakkumistulemuste avaldamine ja neist teavitamine ning komisjonile ja pädevatele asutustele mis tahes teabe esitamine, mis on vajalik enampakkumissüsteemi ja CO₂-turu usaldusväarsuse kaitsmiseks. Selleks et tagada ladus üleminek kasutusel olevatelt uutele määratud enampakkumisplatvormidele tuleks kõigi enampakkumisplatvormide puhul määrata kindlaks ka väljumisstrateegia.
- (40) Selleks et kasutada järelturul enampakkumiste haldamiseks kättesaadavat organisatsioonilist infrastruktuuri, on vaja nõuda, et enampakkumisplatvorm oleks reguleeritud turg. Täpsemalt peavad reguleeritud turud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL⁽¹¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 596/2014⁽¹²⁾ (turukuritarvituste kohta) võtma oma tegevuse elluviimisel mitu kaitsemeetet. Nõue selle kohta, et enampakkumisplatvorm on reguleeritud turg, annab mitmeid eeliseid. Tänu sellele on võimalik kasutada turu organisatsioonilist infrastruktuuri, kogemusi, võimalusi ja läbipaistvaid kohustuslikke toimimiseeskirju. See on muu hulgas oluline seoses tehingute arvestuse ning täitmise ja tasaarvestusega ning samuti selleks, et jälgida turu oma eeskirjade ja muude õiguslike kohustuste (nt turukuritarvituse keeld ja kohtuvälise vaidluste lahendamise mehhanismi tagamine) täitmist. Selline lähenemisviis on kulutõhus ja aitab tagada enampakkumiste usaldusväarsust. Määruses (EL) nr 596/2014 kehtestatud eeskirjade kohaselt, milles käsitletakse huvide konflikte ning mida kohaldatakse reguleeritud turgude suhtes, peab enampakkumise korraldaja olema enampakkumisplatvormist, selle omanikest või turu korraldajast sõltumatu, et mitte kahjustada reguleeritud turu tõhusat toimimist. Lisaks on mitmed võimalikud enampakkumistel osalejad juba mitmete järelturul aktiivselt tegutsevate reguleeritud turgude liikmed või nende osalised.
- (41) Alates 2018. aastast on lubatud heitkoguse ühikud liigitatud direktiivi 2014/65/EL alusel finantsinstrumentideks. Varem käsitati finantsinstrumentidena ainult lubatud heitkoguse ühikute tuletisinstrumente. See liigitus toob lubatud heitkoguse ühikute hetkemüügi järelturul muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL, määruse (EL) nr 596/2014 ning määruse (EL) nr 600/2014⁽¹³⁾ kohaldamisalasse. Samas (esmasturul) lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümine kuulub ainult määruse (EL) nr 596/2014 kohaldamisalasse.
- (42) Selleks et suurendada veelgi Euroopa CO₂-turu usaldusväarsust ja läbipaistvust ning parandada lubatud heitkoguse ühikute ja nende tuletisinstrumentide turu regulatiivset aruandlust ja turujärelevatust, edendada turukuritarvituse tõkestamist ja avastamist ning aidata säilitada lubatud heitkoguse ühikute ja nende tuletisinstrumentide

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

nõuetekohast turgu, on vaja kehtestada enampakkumisplatvormide kohustus teatada iga enampakkumistehingu terviklikud ja täpsed andmed nende riigi pädevale asutusele, kes on nimetatud direktiivi 2014/65/EL alusel, ning samuti Euroopa Väärtipaberiturujärelevalvele (edaspidi „ESMA“). See aruandlus muudab lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste seire tõhusamaks ja parandab asjakohaseid seoseid järelturuga.

- (43) Direktiiviga 2003/87/EÜ nõutakse, et liikmesriigid otsustaksid selle üle, kuidas kasutada lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulu. Kahtluste vältimiseks tuleks nõuda, et enampakkumistulu kantakse otse üle iga liikmesriigi määratud enampakkumise korraldajale või muule isikule.
- (44) Enampakkumisprotsessi usaldusväärsuse ja terviklikkuse tagamiseks tuleks lubatud heitkoguse ühikud anda edukatele pakkujatele, kui nad on tasunud enampakkumise korraldajale kogu summa. Kui edukad pakkujad ei maksa määratud tähtpäevaks kogu tasumisele kuuluvat summat, siis tuleks määrata karistused, et heastada makse tasumata jätmine ja sellist käitumist heidutada.
- (45) Eduka ja usaldusväärse enampakkumisprotsessi tagamiseks tuleks enampakkumisel müüdavad lubatud heitkoguse ühikud kanda üle enne pakkumisaaja algust. Lubatud heitkoguse ühikute ülekanded peaks tegema liidu register selleks määratud arvelduskontole, kus kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem hoiab neid tinghoidusena. Lubatud heitkoguse ühikuid tuleks hoida tinghoidusena kuni lubatud heitkoguse ühikute üleandmiseni edukatele pakkujatele kooskõlas enampakkumise tulemustega. Samuti tuleks määrata kindlaks protsessi järgmine etapp, nimelt ühe või enama liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmine edukatele pakkujatele arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemi poolt.
- (46) Kuna lubatud heitkoguse ühikute müümine enampakkumisel tähendab seda, et need lastakse esmalt järelturule, mitte ei eraldata otse ja tasuta käitajatele ja õhusõiduki käitajatele, ei tohiks siduda arvestussüsteemi ja/või täitmis- ja tasaarvestussüsteemi ühegi kohustustega, mille kohaselt tuleks lubatud heitkoguse ühikud üle anda edukatele pakkujatele või nende õigusjärglastele juhul, kui lubatud heitkoguse ühikute üleandmine ei õnnestu süsteemist mitteolenevatel põhjustel. Seega juhul, kui enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmine ei õnnestu, tuleks edukatelt pakkujatelt ja nende õigusjärglastelt nõuda üleandmise edasilükkamisega nõustumist.
- (47) Kuna liikmesriigid peaksid lubatud heitkoguse ühikud ainult üle andma, ei ole neilt asjakohane nõuda enampakkumise ajal muu tagatise hoiustamist lisaks lubatud heitkoguse ühikutele endile. Seega peaks liikmesriikidel olema kahepäevaste hetkelepingute enampakkumiste puhul ainult kohustus eelnevalt hoiustada enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikud liidu registri tinghoidukontol, mille kontohaldur on arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem.
- (48) Enampakkumisplatvorm ja sellega ühendatud arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem peab siiski rakendama piisavad tagatistega seotud menetlused ja muud riski haldamise menetlused, mis on vajalikud selle tagamiseks, et enampakkumise korraldajatele tasutakse enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute eest kõik maksed enampakkumishinnaga sõltumata eduka pakkuja või tema õigusjärglase maksmatajätmisest.
- (49) Enampakkumise ja järelturu vaheliste võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse tagamiseks peaksid enampakkumisplatvormide ja nendega ühendatud arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemi poolt kohaldatavate tasude struktuur ja suurus olema vähemalt sama soodsad kui järelturu tehingute suhtes kohaldatavad samalaadsed tasud ja tingimused. Läbipaistvuse huvides peaksid kõik tasud ja tingimused olema selged, üksikasjalikud ja üldsusele kättesaadavad. Üldjuhul tuleks enampakkumisega seotud kulud katta pakkujate makstud tasudest vastavalt enampakkumisplatvormi määramise lepingus sätestatule. Ühismeetmega algusest peale ühinenud liikmesriikide jaoks on siiski oluline leida hankemenetluse kaudu kulutõhus ühine enampakkumisplatvorm. Seetõttu on asjakohane, et hilisemas faasis ühismeetmega liituvatelt liikmesriikidelt nõutakse oma kulude kandmist ning nende kulude summade mahaarvamist kuludest, mida muidu kannavad pakkujad. Kõnealused sätted ei tohiks aga panna

ebasoodsasse olukorda neid liikmesriike, kes pärast ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi tegevusaja lõppemist soovivad ühineda ühismeetmega. Samuti ei tohiks liikmesriigid sattuda ebasoodsasse olukorda siis, kui nad ühinevad ühismeetmega ajutiselt põhjusel, et nende teatatud ühismeetmeväline platvorm puudub lootelust. Enampakkumise korraldaja peaks tasuma ainult enampakkumisplatvormile juurdepääsu eest, kui üldse. Arvestussüsteemi ning täitmis- ja tasaarvestussüsteemi kulud (kui neid on) peaksid kandma pakkujad.

- (50) Enampakkumisplatvormide konkurentsivõimelise hankemenetluse tagamiseks peaks olema võimalik suurendada piiratud ulatuses edukate pakkujate makstavate tasude ülempiiri, kui see on ette nähtud hankedokumentides ja ainult aastatel, kui iga-aastaseid mahtusid vähendatakse rohkem kui 200 miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra turustabiilsusreservi kasutamise tõttu.
- (51) Kuna enampakkumisplatvormi käsitletakse reguleeritud turuna, peaksid nad jälgima pakkujate käitumist ja teavitama riigi pädevaid asutusi turukuritarvitusest, rahapesust ja terrorismi rahastamisest kooskõlas aruandluskoostusega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 596/2014 ja direktiivis (EL) 2015/849⁽¹⁴⁾.
- (52) Õiglase ja konkurentsivõimelise enampakkumisprotsessi tagamiseks tuleks enampakkumisplatvormile anda võimalus kehtestada ülempiir, mida üks eraldiseisev pakkuja saab pakkuda, väljendatuna osakaaluna üksikul enampakkumisel või kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute kogumahust. Komisjon peaks enne kõnealuse võimaluse kasutamist esitama selle kohta oma arvamuse. Komisjon peaks enampakkumisplatvormi tehtud ettepanekut enne oma arvamuse esitamist arutama liikmesriikidega. Komisjon peaks oma arvamuses andma enda hinnangu selle kohta, kas lubatud heitkoguse ühikute turg on turukuritarvituse eest piisavalt kaitstud.
- (53) Enampakkumiste paindlikkuse ja usaldusväärsuse tagamiseks on samuti asjakohane, et muud isikud, kellele liikmesriigid on andnud loa teha pakkumisi oma põhitegevusala klientide nimel, järgivad oma klientidele piisava kaitse tagamiseks käesoleva määrusega ettenähtud norme.
- (54) Õiguskindluse ja läbipaistvuse huvides tuleks kehtestada üksikasjalikud sätted muude enampakkumistega seotud aspektide kohta, näiteks enampakkumistulemuste avaldamine, väljakuulutamine ja teatavakstegemine, konfidentsiaalse teabe kaitsmine, tehtud maksete või lubatud heitkoguse ühikute ülekandmisega või antud või vabastatud tagatisega seotud vigade parandamine ning enampakkumisplatvormi poolt vastuvõetud otsuste edasikaebamise õigus.
- (55) On vaja ette näha enampakkumisplatvormi suhtes kohaldatav keelte kasutamise kord, mis tagaks läbipaistvuse ning mille puhul leitaks õige tasakaal enampakkumistele mittediskrimineeriva juurdepääsu tagamise ja kulutõhususe vahel. Dokumendid, mida ei avaldata *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleks avaldada rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles ehk inglise keeles.
- (56) Liikmesriikidel peaks olema võimalik näha omal kulul ette kõikide dokumentide tõlkimine oma riigi ametlikku keelde või ametlikesse keeltesse. Kui liikmesriik otsustab nii teha, peaksid ka ühismeetmevälised enampakkumisplatvormid tõlkima ühismeetmevälise platvormi määranud liikmesriigi kulul kõik dokumendid sellesse keelde või nendesse keeltesse. Sellest tulenevalt peaksid enampakkumisplatvormid suutma käsitleda igasugust suulist ja kirjalikku kommunikatsiooni, mis on saadud pakkumispääsu taotlejatelt, pakkumispääsuga isikutelt või enampakkumisel osalevatelt pakkujatelt mis tahes keeles, kui liikmesriik on näinud ette omal kulul tõlkimise sellesse keelde ja kui need isikud seda enampakkumisplatvormilt taotlevad. Sel juhul ei tohiks enampakkumisplatvormidel lubada nõuda neilt isikutelt tõlke eest täiendava kulu tasumist. Selle asemel peaksid selle kulu kandma võrdselt kõik pakkujad, kes asjaomasel enampakkumisplatvormil pakkumisi teevad, et tagada seeläbi kogu liidus võrdväärne juurdepääs enampakkumistele.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

- (57) Prognoositavate ja õigeaegsete enampakkumiste tagamiseks peaks käesolev määrus jõustuma kiiremas korras, järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid direktiivi 2003/87/EÜ kohase lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ alusel lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise teel eraldamise suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kahepäevane hetkeleping“ – leping, mille raames müüakse lubatud heitkoguse ühikuid enampakkumisel nii, et need antakse üle hiljemalt teisel kauplemispäeval enampakkumise päevast arvates;
- 2) „pakkumine“ – enampakkumisel tehtud pakkumine teatava lubatud heitkoguse ühikute koguse omandamiseks kindlaksmääratud hinnaga;
- 3) „pakkumisaeg“ – ajavahemik, mille vältel võib pakkumisi esitada;
- 4) „kauplemispäev“ – iga päev, mil enampakkumisplatvorm ja sellega ühendatud arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem on kauplemiseks avatud;
- 5) „investeeringisühing“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeeringisühing;
- 6) „krediidiasutus“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽¹⁵⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutus;
- 7) „finantsinstrument“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 15 määratletud finantsinstrument;
- 8) „järelturg“ – turg, kus isikud ostavad või müüvad lubatud heitkoguse ühikuid kas enne või pärast seda, kui lubatud heitkoguse ühikud on kas tasuta või enampakkumise kaudu eraldatud;
- 9) „emaettevõtja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁽¹⁶⁾ artikli 2 punktis 9 määratletud emaettevõtja;
- 10) „tütarettevõtja“ – direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punktis 10 määratletud tütarettevõtja;

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeeringisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- 11) „seotud ettevõtja“ – direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punktis 12 määratletud seotud ettevõtja;
- 12) „kontroll“ – nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁷⁾ artikli 3 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontroll;
- 13) „enampakkumisprotsess“ – protsess, mis hõlmab järgmist: enampakkumiskalendri koostamine, pakkumispäasu saamise menetlused, pakkumiste esitamise menetlused, enampakkumise läbiviimine, enampakkumistulemuste arvutamine ja väljakuulutamise, korraldused maksmisele kuuluva hinna tasumiseks ja enampakkumistulu ülekandmiseks, lubatud heitkoguse ühikute üleandmine ja tehinguriskide katmiseks vajaliku tagatise haldamine ning samuti enampakkumisplatvormi poolt enampakkumise nõuetekohase läbiviimise järelevalve ja seire;
- 14) „rahapesu“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 ⁽¹⁸⁾ artikli 1 lõigetes 3, 4 ja 6 määratletud rahapesu;
- 15) „terrorismi rahastamine“ – direktiivi (EL) 2015/849 artikli 1 lõigetes 5 ja 6 määratletud terrorismi rahastamine;
- 16) „kuritegelik tegevus“ – direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 4 määratletud kuritegelik tegevus;
- 17) „enampakkumisplatvorm“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, mis on määratud täitma artiklites 27, 28, 30 ja 31 osutatud ülesandeid;
- 18) „ühine enampakkumisplatvorm“ – enampakkumisplatvorm, mis on määratud komisjoni ja liikmesriikide ühise hankemenetluse tulemusena, milles nad tegutsesid avaliku sektori hankijatena, kooskõlas artikli 26 lõikega 1;
- 19) „ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm“ – enampakkumisplatvorm, mille on määranud artikli 26 lõike 1 kohases ühismeetmes mitteosalev liikmesriik enda enampakkumisplatvormina kooskõlas artikli 29 lõikega 1;
- 20) „enampakkumise korraldaja“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, mis on määratud täitma artiklis 23 osutatud ülesandeid;
- 21) „määratud liidu registri konto“ – delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122 loodud konto liidu registris;
- 22) „määratud pangakonto“ – enampakkumise korraldaja, pakkuja või pakkuja õigusjärglase poolt määratud pangakonto käesoleva määruse alusel tasumisele kuuluvate maksete vastuvõtmiseks;
- 23) „kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed“ – direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 13 osutatud kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed ning selle direktiivi artiklites 18, 18a ja 20 sätestatud kliendi suhtes rakendatavad tugevdatud hoolsusmeetmed;
- 24) „tegelik kasusaaja“ – direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6 määratletud tegelikult kasu saav omanik;
- 25) „tõestatud koopia“ – originaaldokumendi autentne koopia, mille originaalile vastavust on tõestanud kvalifitseeritud jurist, raamatupidaja, notar või muu selline spetsialist, kes on asjaomase liikmesriigi õiguse alusel volitatud koopia teostust ametlikult kinnitama;
- 26) „riikliku taustaga isik“ – direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 9 määratletud riikliku taustaga isik;
- 27) „turukuritarvitus“ – määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 1 määratletud turukuritarvitus;
- 28) „siseteave“ – määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 7 määratletud siseteave;
- 29) „siseteabe alusel kauplemine“ – määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 8 määratletud siseteabe alusel kauplemine;
- 30) „siseteabe õigusvastane avaldamine“ – määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 10 määratletud siseteabe õigusvastane avaldamine;

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

- 31) „turuga manipuleerimine“ – määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 12 määratletud turuga manipuleerimine;
- 32) „arvestussüsteem“ – enampakkumisplatvormiga ühendatud infrastruktuur, mis pakub järgmisi teenuseid: arvestus, võimendustagatise arvestamine, tasaarvestamine, tagatise haldamine, täitmine ja tasaarvestus ning üleandmine ja muud teenused, mida osutab keskne vastaspool ning millele juurdepääs on kas otsene või käib keskse vastaspoole liikmete kaudu, kes tegutsevad vahendajatena oma klientide ja keskse vastaspoole vahel;
- 33) „arvestus“ – kõik protsessid, mis eelnevad pakkumisaja algamisele, toimuvad pakkumisaja vältel ja järgnevad pakkumisaja lõppemisele kuni täitmise ja tasaarvestuseni, sealhulgas kõikide selle ajavahemiku jooksul, muu hulgas võimendustagatise arvestamise, tasaarvestamise või uuendamise ajal tekkida võivate riskide haldamine ning muud teenused, mida võib osutada arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem;
- 34) „võimendustagatise arvestamine“ – protsess, mille käigus enampakkumise korraldajal või pakkujal või nende nimel tegutseval ühel või mitmel vahendajal tuleb esitada tagatis, et katta teatav finantspositsioon, ning mis hõlmab kogu selliste finantspositsioonide katmiseks esitatud tagatise mõõtmise, arvutamise ja haldamise protsessi ning mille eesmärk on tagada, et kõiki pakkuja või tema nimel tegutseva ühe või mitme vahendaja maksekohustusi ja kõiki enampakkumise korraldaja või tema nimel tegutseva ühe või mitme vahendaja üleandmiskohustusi oleks võimalik täita väga lühikese ajavahemiku vältel;
- 35) „täitmine ja tasaarvestus“ – protsess, mille käigus edukas pakkuja või tema õigusjärglane või keskne vastaspool või arveldusagent maksab edukale pakkujale või tema õigusjärglasele või kesksele vastaspoolele või arveldusagendile üleantavate lubatud heitkoguse ühikute eest maksmisele kuuluva summa ja need lubatud heitkoguse ühikud antakse üle edukale pakkujale või tema õigusjärglasele või kesksele vastaspoolele või arveldusagendile;
- 36) „keskne vastaspool“ – üksus, kes on vahendajaks kas otse enampakkumise korraldaja ja pakkuja või tema õigusjärglase vahel või siis neid esindavate vahendajate vahel ning kes tegutseb neist igaühe jaoks eraldiseisva vastaspoolena, kes tagab enampakkumise korraldajale või teda esindavale vahendajale enampakkumistulu maksmise ning pakkujale või teda esindavale vahendajale enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmise;
- 37) „täitmis- ja tasaarvestussüsteem“ – enampakkumisplatvormiga ühendatud või ühendamata infrastruktuur, mis pakub täitmise ja tasaarvestuse teenuseid, mis hõlmavad arvestust, tasaarvestamist, tagatise haldamist või mis tahes muid teenuseid, mille tulemusena edukas pakkuja või tema õigusjärglane maksab enampakkumise korraldajale tasumisele kuuluva summa ja edukale pakkujale või tema õigusjärglasele antakse enampakkumise korraldaja nimel üle lubatud heitkoguse ühikud, kui nende teenuste osutamiseks kasutatakse ühte järgmistest võimalustest:
- a) pangandussüsteem ja liidu register;
 - b) üks või mitu arveldusagenti, kes tegutsevad enampakkumise korraldaja ja pakkuja või tema õigusjärglase nimel, kes suhtlevad arveldusagendiga kas otse või arveldusagendi selliste liikmete kaudu, kes tegutsevad vahendajatena oma klientide ja arveldusagendi vahel;
- 38) „arveldusagent“ – agendina tegutsev üksus, kes pakub enampakkumisplatvormile kontosid, mille kaudu täidetakse turvaliselt ja samaaegselt või peaaegu samaaegselt ning tagatud viisil enampakkumise korraldaja või teda esindava vahendaja antud juhiseid enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmiseks ning eduka pakkuja, tema õigusjärglase või neid esindava vahendaja juhiseid enampakkumishinna maksmiseks;
- 39) „tagatis“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ⁽¹⁹⁾ artikli 2 punktis m määratletud tagatis, sealhulgas kõik sellised lubatud heitkoguse ühikud, mida arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem tagatisena tunnustab;
- 40) „reguleeritud turg“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21 määratletud reguleeritud turg;
- 41) „VKEd“ – käitajad, õhusõiduki käitajad, laevandusettevõtjad või reguleeritud üksused, kes on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽²⁰⁾ tähenduses;

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaperiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

⁽²⁰⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (teatavaks tehtud dokumendi numbri C(2003) 1422 all) (2003/361/EÜ) (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- 42) „turukorraldaja“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 18 määratletud turukorraldaja;
- 43) „asukohaliikmesriik“ – üks järgmistest:
- käesoleva määruse artikli 6 lõike 3 teises lõigus osutatud isikute puhul liikmesriik, kus on isiku elukoht või alaline aadress;
 - käesoleva määruse artikli 18 lõike 1 punktis b ja lõikes 2 osutatud isikute ning artikli 18 lõike 1 punktis d osutatud äriühmituste puhul direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 55 alapunktis a määratletud päritoluliikmesriik;
 - käesoleva määruse artikli 18 lõike 1 punktis c osutatud isikute puhul määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 43 määratletud päritoluliikmesriik;
 - käesoleva määruse artikli 33 lõigetes 4, 5 ja 6 osutatud reguleeritud turu puhul direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 55 alapunktis b määratletud päritoluliikmesriik;
- 44) „väljumisstrateegia“ – üks või mitu dokumenti, mis määratakse kindlaks kooskõlas asjaomase enampakkumisplatvormi määramise lepinguga ja milles esitatakse üksikasjalikud meetmed, mis on kavandatud selle tagamiseks, et
- enampakkumisplatvormi järglasele antakse üle kogu materiaalne ja immateriaalne vara, mis on vajalik enampakkumiste katkematuks jätkamiseks ja enampakkumisprotsessi tõrgeteta toimimiseks;
 - esitatakse kogu enampakkumisprotsessiga seotud teave, mis on vajalik enampakkumisplatvormi järglase määramiseks korraldatavas hankemenetluses;
 - antakse tehnilist abi, mis võimaldab avaliku sektori hankijal või enampakkumisplatvormi järglasel või mis tahes nende kombinatsioonil mõista punktide a ja b kohaselt antud asjakohast vara ja teavet, sellele juurde pääseda ja seda kasutada.

II PEATÜKK

ENAMPAKKUMISTE KORRALDUS

Artikkel 4

Enampakkumistooted

- Lubatud heitkoguse ühikuid müüakse enampakkumisplatvormil standardsete elektrooniliste lepingute kaudu (edaspidi „enampakkumistooded“).
- Iga liikmesriik müüb enampakkumisel lubatud heitkoguse ühikuid kahepäevaste hetkelepingutena.

Artikkel 5

Enampakkumise vorm

Enampakkumisi viiakse läbi sellises enampakkumise vormis, mille puhul pakkujad esitavad oma pakkumised kindla pakkumisaja vältel, ilma et nad näeksid teiste pakkujate esitatud pakkumisi. Iga edukas pakkuja maksab iga lubatud heitkoguse ühiku eest sõltumata tehtud hinnapakkumisest artiklis 7 osutatud enampakkumishinna.

Artikkel 6

Pakkumiste esitamine ja tagasivõtmine

- Pakkumise väikseim maht on 500 lubatud heitkoguse ühikust koosnev üks partii.

2. Iga pakkumisega esitatakse järgmine teave:
 - a) pakkuja identifitseerimisandmed ja kas pakkuja teeb pakkumise enda või kliendi nimel;
 - b) kui pakkuja teeb pakkumise kliendi nimel, tuleb esitada kliendi identifitseerimisandmed;
 - c) pakkumise mahuks olev lubatud heitkoguse ühikute arv lõikes 1 osutatud partii täisarvu kordajana;
 - d) hinnapakkumine eurodes iga lubatud heitkoguse ühiku kohta, ümardatud sajandiku täpsusega.
3. Iga pakkumise võib esitada, seda võib muuta või selle tagasi võtta kuni kindlaksmääratud tähtajani enne pakkumisaja lõppemist. Asjaomane enampakkumisplatvorm määrab kindlaks ja avaldab selle tähtaja oma veebisaidil vähemalt viis kauplemispäeva enne pakkumisaja algust.

Pakkumist võib pakkuja nimel esitada, muuta või tagasi võtta üksnes füüsiline isik, kelle asukoht on liidus ja kes on määratud vastavalt artikli 19 lõike 2 punktile d ja volitatud pakkuja nimel võtma kõiki enampakkumisega seotud kohustusi, sealhulgas esitama pakkumist (edaspidi „pakkuja esindaja“).

Pärast esitamist on iga pakkumine siduv, juhul kui seda ei võeta tagasi ega muudeta vastavalt käesolevale lõikele ega võeta tagasi vastavalt lõikele 4.

4. Pakkuja esindaja palvel võib enampakkumisplatvorm käsitada ekslikult tehtud pakkumist tagasivõetud pakkumisena pärast pakkumisaja lõppemist, kuid enne enampakkumishinna määramist, juhul kui enampakkumisplatvorm leiab, et pakkumise esitamisel on tehtud reaalne viga.
5. Enampakkumisplatvormil pakkumise vastuvõtmist, edastamist ja esitamist investeerimisühingu või krediitiasutuse poolt loetakse direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 2 kohaseks investeerimisteenuseks ja -tegevuseks.

Artikkel 7

Enampakkumishind ja seotud pakkumiste lahendamine

1. Enampakkumishind määratakse pakkumisaja lõppemisel.

Enampakkumisplatvorm järjestab talle esitatud pakkumised hinnapakkumiste järgi. Kui mitme pakkumise hind on sama, järjestatakse need pakkumised juhusliku valiku teel vastavalt algoritmile, mille enampakkumisplatvorm on enne enampakkumist kindlaks määranud.

2. Pakkumiste mahud liidetakse kokku, alustades kõige kõrgema pakkumishinnaga pakkumisest. Pakkumishind, mille juures pakkumiste mahtude summa võrdub enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahuga või ületab selle, loetakse enampakkumishinnaks.
3. Kõikidele pakkumistele, mis moodustavad lõike 2 kohaselt arvutatud pakkumiste mahtude summa, eraldatakse lubatud heitkoguse ühikud enampakkumishinnaga.
4. Kui lõike 2 kohaselt edukaks osutunud pakkumiste kogumaht ületab enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahu, siis eraldatakse enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute ülejäänud osa pakkujale, kes esitas viimase pakkumiste mahu summasse arvatud pakkumise.
5. Kui lõike 2 kohaselt järjestatud pakkumiste kogumaht on väiksem kui enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht, siis tühistab enampakkumisplatvorm enampakkumise.
6. Kui enampakkumishind on märkimisväärselt madalam kui järelturul vahetult enne pakkumisaega ja pakkumisaja jooksul valdav olnud hind, võttes arvesse lubatud heitkoguse ühikute hinna lühiajalist kõikumist enampakkumisele eelneval kindlaksmääratud ajavahemikul, siis tühistab enampakkumisplatvorm enampakkumise.
7. Enampakkumisplatvorm määrab enne enampakkumise algust kindlaks lõike 6 kohaldamise meetodika, olles eelnevalt konsulteerinud artikli 26 lõikes 1 või artikli 29 lõikes 4 osutatud asjaomaste avaliku sektori hankijatega ja teatanud sellest artiklis 47 osutatud riigi pädevatele asutustele.

Sama enampakkumisplatvormi kahe pakkumisaja vahel võib asjaomane enampakkumisplatvorm esimeses lõigus osutatud meetodikat muuta. Ta konsulteerib kavandatud muudatuste asjus viivitamata artikli 26 lõikes 1 või artikli 29 lõikes 4 osutatud asjaomaste avaliku sektori hankijatega ja artiklis 47 osutatud riigi pädevate asutustega.

Asjaomane enampakkumisplatvorm võtab täiel määral arvesse asjaomase avaliku sektori hankija arvamust käesolevas lõikes osutatud meetodika kohta, kui see arvamus on esitatud.

8. Lõikeid 6 ja 7 ei kohaldata artiklis 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümise suhtes kahe kuu jooksul alates nende lubatud heitkoguse ühikute esimesest enampakkumisest.

Enampakkumisplatvorm võib pikendada esimeses lõigus osutatud ajavahemikku kahe kuu võrra, olles eelnevalt konsulteerinud artikli 26 lõikes 1 osutatud asjaomaste avaliku sektori hankijatega ja teatanud sellest artiklis 47 osutatud riigi pädevatele asutustele, tingimusel et see pikendamine on vajalik, et tagada piisavalt likviidse järelturu olemasolu lõike 6 kohaldamiseks.

Asjaomane enampakkumisplatvorm võtab täiel määral arvesse asjaomaste avaliku sektori hankijate arvamust käesolevas lõikes osutatud pikendamise kohta, kui see arvamus on esitatud.

9. Kui tühistatakse artiklis 10 või 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumine, siis jaotatakse lubatud heitkoguse ühikute maht ühtlaselt järgmise nelja samal enampakkumisplatvormil kavakohaselt toimuva enampakkumise vahel.

Kui esimeses lõigus osutatud tühistatud enampakkumiste lubatud heitkoguse ühikute mahtu ei saa vastavalt kõnealuses lõigus osutatule ühtlaselt jaotada kooskõlas normidega, mis käsitlevad pakkumise väikseimat mahtu, nagu on sätestatud artikli 6 lõikes 1, müüb asjaomane liikmesriik need lubatud heitkoguse ühikud vähem kui nelja enampakkumise käigus.

Kui tühistatakse enampakkumine, mis juba hõlmab varem tühistatud enampakkumise lubatud heitkoguse ühikuid, jaotatakse selle maht kooskõlas esimese ja teise lõiguga alates esimesest enampakkumisest, mille suhtes ei tehta muid varasematest tühistamistest tulenevaid kohandusi.

10. Kui tühistatakse artikliga 11 hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumine, siis jaotatakse lubatud heitkoguse ühikute maht ühtlaselt järgmise kahe samal enampakkumisplatvormil kavakohaselt toimuva enampakkumise vahel.

Kui esimeses lõigus osutatud tühistatud enampakkumiste lubatud heitkoguse ühikute mahtu ei saa jaotada ühtlaselt, nagu on selles lõigus osutatud, kooskõlas normidega, mis käsitlevad pakkumise väikseimat mahtu, nagu on sätestatud artikli 6 lõikes 1, müüb asjaomane liikmesriik need lubatud heitkoguse ühikud järgmisel kavakohasel enampakkumisel.

Alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatakse lõiget 9, kui tühistatakse artikliga 11 hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumine.

III PEATÜKK

ENAMPAKKUMISKALENDRID

Artikkel 8

Enampakkumiste ajastamine ja sagedus ning lubatud heitkoguse ühikute mahu jaotus

1. Enampakkumisplatvorm korraldab enampakkumisi iseseisvalt oma regulaarselt korduvatel pakkumisaegadel.

Ühisel enampakkumisplatvormil toimuvate artiklis 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste pakkumisajad on artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste pakkumisaegadest eraldiseisvad.

Pakkumisaeg algab ja lõpeb samal kauplemispäeval ning selle kestus ei ole lühem kui kaks tundi. Kahe järjestikuse pakkumisaaja vahel on vähemalt kahtunnine vahe. Kahe või enama enampakkumisplatvormi pakkumisajad ei tohi kattuda.

Artiklites 10, 11 ja 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiste pakkumisajad ei tohi kattuda. Alates 1. jaanuarist 2025 toimuvad artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumised samal pakkumisajal.

2. Enampakkumisplatvorm määrab kindlaks enampakkumiste kuupäevad ja kellaajad, võttes arvesse riigipühi, mis mõjutavad rahvusvahelisi finantsturgusid, ning muid asjakohaseid sündmusi või asjaolusid, mis võiksid mõjutada enampakkumise nõuetekohast läbiviimist. Enampakkumisi ei peeta ükski aasta jõuludele ja uuele aastale langeval kahenädalasel perioodil.

3. Erandjuhul võib enampakkumisplatvorm pärast komisjoniga konsulteerimist pakkumisaaja kellaagegu muuta, teatades sellest kõikidele isikutele, keda see võib mõjutada. Asjaomane enampakkumisplatvorm võtab täielikult arvesse komisjoni arvamust muudatuse kohta, kui see arvamus on esitatud.

4. Ühine enampakkumisplatvorm viib läbi artiklites 10 ja 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisi vähemalt kord nädalas. Ühine enampakkumisplatvorm viib läbi artiklis 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisi vähemalt iga kahe kuu tagant. Alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatakse käesoleva lõike sätteid, mida kohaldatakse artiklis 10 osutatud lubatud heitkoguse ühikute suhtes, ka artiklis 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute suhtes.

Esimese lõigu erandina võib ühine enampakkumisplatvorm viia läbi artiklis 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisi muu sagedusega esimese kuue enampakkumise puhul, kui see on vajalik, et parandada enampakkumistel osalemist ning tagada enampakkumisprotsessi ladus toimumine.

Kui ühine enampakkumisplatvorm viib enampakkumisi läbi ühel või kahel päeval nädalas, siis ei tohi ükski muu enampakkumisplatvorm viia läbi enampakkumisi neil päevadel.

Kui ühine enampakkumisplatvorm viib enampakkumisi läbi rohkem kui kahel päeval nädalas, valib ta kaks päeva, mil ei tohi toimuda ühtegi teist enampakkumist. Ta avaldab need päevad hiljemalt enampakkumiskalendri avaldamise ajal, nagu on osutatud artikli 12 lõikes 2.

5. Ühisel enampakkumisplatvormil enampakkumisel müüdavate artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht jaotatakse põhimõtteliselt ühtlaselt konkreetsel kalendriaastal toimuvate enampakkumiste vahel.

Ühisel enampakkumisplatvormil enampakkumisel müüdavate artiklis 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht jaotatakse põhimõtteliselt ühtlaselt konkreetsel kalendriaastal toimuvate enampakkumiste vahel, v.a täiendav maht, mis müüakse enampakkumistel kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõikega 2 ja mis jaotatakse põhimõtteliselt ühtlaselt kuni 31. maini 2028.

Kui liikmesriigi lubatud heitkoguse ühikute aastamahtu ei saa jaotada ühtlaselt asjaomase kalendriaasta enampakkumiste vahel kooskõlas normidega, mis käsitlevad pakkumise väikseimat mahtu, nagu on sätestatud artikli 6 lõikes 1, jaotab asjakohane enampakkumisplatvorm selle mahu vähemate enampakkumiste vahel, tagades et mahu müük enampakkumistel toimub põhimõtteliselt vähemalt korra kvartalis.

Artikkel 9

Enampakkumise läbiviimist takistavad asjaolud

Enampakkumisplatvorm võib enampakkumise tühistada, kui selle nõuetekohane toimumine on häiritud või seda tõenäoliselt häiritakse. Tühistatud enampakkumise lubatud heitkoguse ühikute maht jaotatakse vastavalt artikli 7 lõikele 9.

Artikkel 10

Meretranspordi tegevusala ja paiksete kaitiste puhul enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute aastamahud

1. Direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 3ga osutatud meretranspordi tegevusala ja kõnealuse direktiivi III peatüki kohaldamisalasse kuuluvate paiksete kaitiste lubatud heitkoguse ühikute maht, mis müüakse enampakkumisel mis tahes konkreetsel kalendriaastal, on kõnealuse direktiivi artikli 10 lõigete 1 ja 1a kohaselt kindlaks määratud lubatud heitkoguse ühikute maht.

2. Iga liikmesriigi poolt asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht põhineb käesoleva artikli lõike 1 kohasel lubatud heitkoguse ühikute mahul ja asjaomase liikmesriigi puhul direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3ga lõike 3 ja artikli 10 lõike 2 kohaselt kindlaksmääratud lubatud heitkoguse ühikute osal.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute mahu puhul võetakse arvesse järgmiste sätete kohaselt tehtud muudatusi:

- a) direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3gb, artikli 10a lõige 5a, artiklid 10c ja 10ca, artikli 10d lõige 4, artikli 10e lõige 3, artikli 12 lõiked 3-e ja 4 ning artiklid 24, 27, 27a ja 29a;
- b) otsuse (EL) 2015/1814 artikkel 1;
- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842 ⁽²¹⁾ artikkel 6.

4. Iga muudatus asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahus, v.a muudatused, millele on osutatud artiklis 14, moodustab osa järgneval kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust.

Lubatud heitkoguse ühikud, mida ei saa asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüa artikli 6 lõikes 1 nõutud ümardamise tõttu, moodustavad osa järgneval kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust.

5. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8 kohaselt lubatud heitkoguse ühikute jaotuse kindlaks määramisel võetakse arvesse järgmist:

- a) lubatud heitkoguse ühikute maht ja kuupäev, mil need tehakse kättesaadavaks innovatsioonifondile kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 9 neljanda lõiguga, artikli 10a lõigetega 1, 1a ja 5b, artikli 10a lõike 8 esimese, kolmanda ja neljanda lõiguga ning artikli 10e lõikega 4;
- b) innovatsioonifondi jaoks lubatud heitkoguse ühikute varem enampakkumisele panemine kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8 teise lõiguga;
- c) taaste- ja vastupidavusraha jaoks artikli 10e lõike 2 kohaselt kuni 31. augustini 2026 enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht.

Piiramata esimese lõigu kohaldamist, on direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute aastamaht vähemalt 40 000 000 lubatud heitkoguse ühikut. See maht kajastub käesoleva määruse artiklis 12 osutatud enampakkumiskalendris.

6. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10e lõigete 2 ja 3 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute esialgne aastamaht on järgmine:

- a) 2024. aastal 86 685 000 lubatud heitkoguse ühikut;
- b) 2025. aastal 86 685 000 lubatud heitkoguse ühikut;
- c) 2026. aastal 58 000 000 lubatud heitkoguse ühikut.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

Lubatud heitkoguse ühikute aastamahtu, mis tuleb enampakkumisel müüa, et saada direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10e lõigetes 2 ja 3 osutatud tulu, võib kohandada, et tagada kõnealuse direktiivi artiklis 10e kindlaks määratud eesmärkide saavutamine. Selle kohanduse otstarbel võetakse arvesse juba saadud tulu, kuue eelneva kalendrikuu keskmist enampakkumishinda ja aega, mis on jäänud kuni 31. augustini 2026, ning enampakkumiskalendrid kohandatakse sellele vastavalt kooskõlas käesoleva määruse artikli 14 lõike 1 punktiga o.

Kui direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10e lõigetes 2 ja 3 osutatud enampakkumistulu saadakse enne taaste- ja vastupidavusrahastu jaoks kavandatud viimase enampakkumise kuupäeva, siis peatatakse selle rahastu lubatud heitkoguse ühikute edasised enampakkumised viivitamata kooskõlas selliste enampakkumiste peatamist käsitlevate delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 asjakohaste sätetega. Asjakohaseid enampakkumiskalendrid kohandatakse sellele vastavalt kooskõlas käesoleva määruse artikli 14 lõike 1 punktiga e.

Artikkel 11

Lennunduse puhul enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute aastamahud

1. Direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 3b osutatud lennutegevuste lubatud heitkoguse ühikute maht, mis müüakse enampakkumisel igal kalendriaastal, on kõnealuse direktiivi artiklite 3c ja 3d kohaselt kindlaks määratud lubatud heitkoguse ühikute maht.
2. Iga liikmesriigi poolt asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht põhineb käesoleva artikli lõike 1 kohaselt lubatud heitkoguse ühikute mahul ja asjaomase liikmesriigi puhul direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõike 3 kohaselt kindlaksmääratud lubatud heitkoguse ühikute osal.
3. Iga muudatus asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahus, v.a muudatused, millele on osutatud artiklis 14, moodustab osa järgneval kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust.
4. Lubatud heitkoguse ühikud, mida ei saa asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüa artikli 6 lõikes 1 nõutud ümardamise tõttu, moodustavad osa järgneval kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust.

Artikkel 12

Ühisel enampakkumisplatvormil müüdavate artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute üksikute enampakkumiste enampakkumiskalender

1. Ühine enampakkumisplatvorm määrab pärast komisjoniga konsulteerimist kindlaks igal kalendriaastal üksikute enampakkumistel müüdavate artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiskalendrid, sh pakkumisajad, üksikute enampakkumiste mahud, enampakkumiste kuupäevad, enampakkumistoote ning maksete ja üleandmise kuupäevad.
2. Ühine enampakkumisplatvorm avaldab käesoleva määruse artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute puhul konkreetse kalendriaasta enampakkumiskalendri eelmise kalendriaasta 31. juuliks või pärast seda esimesel võimalusel, tingimusel et komisjon on andnud liidu registri põhihaldajale korralduse sisestada enampakkumiskalendritele vastav enampakkumistabel liidu registrisse kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122.
3. Artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiskalendrid määratakse kindlaks ja avaldatakse eraldi. Alates 1. jaanuarist 2025 määrab ühine enampakkumisplatvorm kindlaks ja avaldab artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute jaoks ühised enampakkumiskalendrid kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122.

*Artikkel 13***Hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite lubatud heitkoguse ühikute üksikute enampakkumiste aastamahud ja kalendrid**

1. Alates 2027. aastast on igal kalendriaastal enampakkumisel müüdavate direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 30a osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht kõnealuse direktiivi artiklite 30c ja 30d kohaselt kindlaks määratud lubatud heitkoguse ühikute maht.
2. Iga liikmesriigi poolt asjaomasel kalendriaastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute maht põhineb käesoleva artikli lõike 1 kohaselt lubatud heitkoguse ühikute mahul ja asjaomase liikmesriigi puhul direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 5 kohaselt kindlaksmääratud lubatud heitkoguse ühikute osal.
3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute mahu puhul võetakse arvesse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30e lõike 3 või artiklite 30h ja 30j ning otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1a kohaselt tehtud muudatusi.
4. Ühine enampakkumisplatvorm määrab pärast komisjoniga konsulteerimist kindlaks igal kalendriaastal käesoleva artikli lõike 2 kohaselt üksikute enampakkumistel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiskalendrid, sh pakkumisaegad, üksikute enampakkumiste mahud, enampakkumiste kuupäevad, enampakkumistoote ning maksete ja üleandmise kuupäevad. Ta avaldab konkreetse kalendriaasta enampakkumiskalendri eelmise aasta 31. juuliks või pärast seda esimesel võimalusel, tingimusel et komisjon on andnud liidu registri põhihaldajale korralduse sisestada enampakkumiskalendritele vastav enampakkumistabel liidu registrisse kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122.
5. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõigetes 3 ja 4 osutatud lubatud heitkoguse ühikute aastamahud müüakse enampakkumistel koos käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lubatud heitkoguse ühikute vastavate aastamahtudega enne iga aasta 31. augustit. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõigete 3 ja 4 kohaselt 2027. aastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute esialgne aastamaht on 350 000 000 lubatud heitkoguse ühikut.
6. Kui mis tahes aasta 30. juuniks ei saada 75 % direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõikes 4 osutatud tulu maksimaalsest aastasest summast, siis suurendatakse kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute esialgset aastamahtu asjaomase aasta septembrist detsembrini.

Kui tulu maksimaalne aastane summa saadakse enne kui enampakkumiskalendris on esialgu ette nähtud, siis peatatakse kliimameetmete sotsiaalfondi lubatud heitkoguse ühikute edasised enampakkumised viivitamata kooskõlas selliste enampakkumiste peatamist käsitlevate delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 asjakohaste sätetega.

Mõlemal juhul kohandatakse enampakkumiskalendrit sellele vastavalt ilma põhjendamatu viivitusega kooskõlas artikli 14 lõikega 1, et kas suurendada kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute arvu ajavahemikuks septembrist detsembrini või et müüa liikmesriikide nimel enampakkumisel mis tahes üleliigne maht.

*Artikkel 14***Enampakkumiskalendrite ja enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahu kohandamine**

1. Artiklite 10, 11 ja 13 ning artikli 31 lõike 3 kohaselt üksikute enampakkumiste jaoks kindlaksmääratud ja avaldatud aastamahtusid, pakkumisaegu, lubatud heitkoguse ühikute jaotust, kuupäevi, enampakkumistooteid ning maksete ja üleandmise kuupäevi ei muudeta, välja arvatud kohandused, mis on tingitud järgmistest põhjustest:
 - a) enampakkumise tühistamine vastavalt artikli 7 lõigetele 5 ja 6, artiklile 9 ja artikli 31 lõikele 4;
 - b) ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi tegevuse peatamine, nagu on ette nähtud delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122;
 - c) liikmesriigi otsus vastavalt artikli 29 lõikele 7;

- d) täitmise ja tasaarvestuse ebaõnnestumine, millele on osutatud artikli 36 lõikes 5;
- e) delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122 ette nähtud protsessi peatamine, mis mõjutab enampakkumiskalendrit;
- f) lubatud heitkoguse ühikuid on jäänud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikega 7 ette nähtud uute osalejate reservi ning lubatud heitkoguse ühikuid ei ole kõnealuse direktiivi artiklite 10c ja 10ca kohaselt eraldatud;
- g) täiendavate tegevusalade, kasvuhoonegaaside või sektorite ühepoolne lisamine vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 24 või 30j;
- h) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 29a või 30h kohaselt vastu võetud meede;
- i) käesoleva määruse või direktiivi 2003/87/EÜ muudatuste jõustumine;
- j) lubatud heitkoguse ühikuid ei anta enampakkumisele vastavalt artikli 22 lõikele 4;
- k) vajaduse korral selle vältimine, et enampakkumisplatvorm viib läbi enampakkumise, millega rikutaks käesoleva määruse või direktiivi 2003/87/EÜ sätteid;
- l) otsuse (EL) 2015/1814 artiklite 1 ja 1a kohaselt vajalikud kohandused;
- m) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohane lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamine;
- n) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 9 alusel vajalikud kohandused;
- o) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10e alusel vajalikud kohandused;
- p) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d või artikli 30e lõike 3 alusel vajalikud kohandused.

2. Asjaomane enampakkumisplatvorm avaldab kohandatud enampakkumiskalendrid neli nädalat enne nende kohaldamise alguskuupäeva või pärast seda esimesel võimalusel. Seda nõuet ei kohaldata lõike 1 punktides a–e osutatud kohanduste suhtes.

IV PEATÜKK

JURDEPÄÄS ENAMPAKKUMISTELE

Artikkel 15

Enampakkumisel otse pakkumisi esitada võivad isikud

Enampakkumisel võib otse pakkumisi esitada üksnes isik, kes artikli 18 kohaselt võib taotleda pakkumispääsu ning artiklite 19 ja 20 kohaselt omab pakkumispääsu.

Artikkel 16

Juurdepääsuvahendid

1. Enampakkumisplatvorm tagab enda korraldatavatele enampakkumistele juurdepääsu vahendid ilma kedagi diskrimineerimata.
2. Enampakkumistele pääsemiseks ei tule hakata enampakkumisplatvormi korraldatava järelturu või enampakkumisplatvormi või kolmanda isiku hallatava muu kauplemisskoha liikmeks või osaliseks.
3. Enampakkumisplatvorm tagab, et selle enampakkumistele saab juurdepääsu kaugmeetodil veebipõhise elektroonilise liidese kaudu, millele pääseb ligi turvalisel ja usaldusväärsel viisil. Enampakkumisplatvorm võib samuti anda pakkujatele võimaluse saada selle enampakkumistele juurdepääs elektroonilise liidese loodavate sihtotstarbeliste ühenduste teel.
4. Juhul kui peamist juurdepääsuvahendit ei saa kasutada, võib enampakkumisplatvorm pakkuda omal algatusel või liikmesriigi taotlusel ühte või enam alternatiivset vahendit oma enampakkumistele juurdepääsu andmiseks, tingimusel et see alternatiivne juurdepääsuvahend on turvaline ja usaldusväärne ning ei põhjusta pakkujatevahelist diskrimineerimist.

*Artikkel 17***Koolitus ja kasutajatugi**

Enampakkumisplatvorm pakub praktilist veebipõhist koolitusmoodulit enda enampakkumisprotsessi korraldamise kohta, sealhulgas vormide täitmise ja esitamise juhiseid ning simulatsiooni selle kohta, kuidas esitada enampakkumisel pakkumisi. Ta osutab ka kasutajatoe teenust telefoni ja e-posti kaudu vähemalt igal kauplemispäeval tööajal.

*Artikkel 18***Pakkumispääsu taotleja võivad isikud**

1. Pakkumispääsu enampakkumisel otse pakkumiste esitamiseks võivad taotleja järgmised isikud:
 - a) käitaja, õhusõiduki käitaja, laevandusettevõtja või reguleeritud üksus, kellel on liidu registris kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122 avatud käitaja konto ja kes esitab pakkumisi enda nimel, sh mis tahes emaettevõtja, tütarettevõtja või seotud ettevõtja, kes kuulub käitaja, õhusõiduki käitaja, laevandusettevõtja või reguleeritud üksusega samasse ettevõtjate gruppi;
 - b) direktiivi 2014/65/EL kohaselt tegevusloa saanud investeerimisühingud, kes esitavad pakkumisi enda või oma klientide nimel;
 - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ⁽²²⁾ kohaselt tegevusloa saanud krediitiasutused, kes esitavad pakkumisi enda või oma klientide nimel;
 - d) punktis a nimetatud ning enda nimel pakkumisi esitavatest isikutest koosnevad ärirühmitused, kes tegutsevad oma liikmete agendina;
 - e) liikmesriikide avaliku sektori asutused või riigi omanduses olevad üksused, kes omavad kontrolli mõne punktis a osutatud isiku üle.

Käitajad, õhusõiduki käitajad ja laevandusettevõtjad võivad osaleda ainult artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistel ning reguleeritud üksused võivad osaleda ainult artiklis 13 osutatud enampakkumistel, sh juhul, kui nad kasutavad lõike 1 punktides b–e osutatud üksuste teenuseid nende nimel pakkumiste esitamiseks.

2. Lõike 1 erandina võivad direktiivi 2014/65/EL artikli 2 lõike 1 punkti j kohase erandiga hõlmatud ja käesoleva määruse artikli 50 kohaselt loa saanud isikud taotleja pakkumispääsu enampakkumistel otse pakkumiste esitamiseks kas enda või oma põhitegevusala klientide nimel juhul, kui nende asukohta liikmesriik on kehtestanud õigusaktid, mille alusel võib asjaomane riigi pädev asutus selles liikmesriigis anda neile loa teha pakkumisi enda või selliste klientide nimel.

3. Kui lõike 1 punktides b ja c ning lõikes 2 osutatud isikud teevad pakkumisi oma klientide nimel, siis nad tagavad kõigi järgmiste tingimuste täitmise:

- a) nende kliendid võivad taotleja pakkumispääsu otse pakkumiste esitamiseks kooskõlas lõikega 1 või 2;
- b) neil on olemas või nad koostavad varakult enne pakkumisaja algust asjakohased ettevõttesisesed protsessid, menetlused ja lepingulised kokkulepped, mis on vajalikud selleks, et:
 - i) nad saaksid oma klientide pakkumisi töödelda, sealhulgas pakkumisi esitada, makseid sisse nõuda ja lubatud heitkoguse ühikuid üle kanda;
 - ii) vältida olukorda, kus konfidentsiaalset teavet võidakse avaldada nende ettevõtte sellisest osast, mis vastutab klientide nimel tehtavate pakkumiste saamise, ettevalmistamise ja esitamise eest, ettevõtte sellesse osasse, mis vastutab iseenda nimel tehtavate pakkumiste ettevalmistamise ja esitamise eest;

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- iii) tagada, et nende kliendid, kes esitavad enampakkumistel ise pakkumisi oma klientide nimel, täidavad artikli 19 lõikes 2 ja käesolevas lõikes sätestatud nõudeid ning nõuavad sama oma klientidelt. Kui ahela edasistes etappides on veel kliente, kes esitavad ise pakkumisi oma klientide nimel, siis nõuab ahelas vahetult eelnev klient ahelas järgnevalt kliendilt kõnealuste nõuete täitmist.

Asjaomane enampakkumisplatvorm peab saama toetuda kontrollidele, mille on teinud käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud isikud või nende kliendid või omakorda nende kliendid, nagu on sätestatud käesolevas lõikes.

Isikud, kellele on osutatud käesoleva lõike esimeses lõigus, peavad saama tõendada enampakkumisplatvormile artikli 20 lõike 5 punkti d kohase taotluse korral, et käesoleva lõike esimese lõigu punktides a ja b märgitud tingimused on täidetud.

4. Järgmised isikud ei või taotleda pakkumispääsu enampakkumistel otse pakkumiste esitamiseks ega osaleda ühe või mitme artiklite 19 ja 20 kohaselt pakkumispääsuga isiku kaudu enampakkumistel kas enda või muu isiku nimel, juhul kui nad on asjaomase enampakkumise puhul:

- a) enampakkumise korraldaja;
- b) enampakkumisplatvorm, sealhulgas sellega ühendatud arvestussüsteem ning täitmis- ja tasaarvestussüsteem;
- c) isikud, kes saavad otseselt või kaudselt avaldada olulist mõju punktides a ja b osutatud isikute juhtimisele;
- d) punktides a ja b osutatud isikute heaks töötavad isikud.

Artikkel 19

Pakkumispääsu saamise nõuded

1. Enampakkumisplatvormi korraldatava järelturu liikmed või osalised, kes on artikli 18 lõikes 1 või 2 osutatud isikud, pääsevad asjaomase enampakkumisplatvormi poolt korraldataval enampakkumisel otse pakkumisi esitama ilma täiendavate pakkumispääsu nõueteta juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) nõuded liikme või osalise pääsemiseks lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisele järelturul, mida korraldab enampakkumisplatvorm, on vähemalt sama ranged kui lõikes 2 osutatud nõuded;
- b) enampakkumisplatvormile antakse täiendavat teavet, mis on vajalik selliste lõikes 2 osutatud nõuete täitmise kontrollimiseks, mida ei ole varem kontrollitud.

2. Isikud, kes ei ole enampakkumisplatvormi korraldatava järelturu liikmed või osalised, kuid kes artikli 18 lõike 1 või 2 kohaselt võivad pakkumisi esitada, pääsevad enampakkumisplatvormil läbiviidaval enampakkumisel otse pakkumisi esitama juhul, kui

- a) nende asukoht on liidus või nad on käitajad, õhusõiduki käitajad, laevandusettevõtjad või reguleeritud üksused;
- b) nad omavad määratud liidu registri kontot;
- c) nad omavad määratud pangakontot;
- d) nad nimetavad vähemalt ühe pakkuja esindaja, nagu on osutatud artikli 6 lõike 3 teises lõigus;
- e) nad rahuldavad kooskõlas kohaldatavate kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmetega asjaomase enampakkumisplatvormi nõudmisi seoses järgmisega: nende identifitseerimisandmed, tegeliku kasusaaja identifitseerimisandmed, usaldusväärsus, ettevõtluse ja kauplemise profiil, võttes arvesse pakkujaga suhte loomise korraldust, pakkuja liik, enampakkumistoote laad, võimalike esitatavate pakkumiste suurus ning maksmise ja üleandmise kord;
- f) nad rahuldavad asjaomase enampakkumisplatvormi nõudmisi finantsolukorra kohta, eelkõige et nad suudavad täita võetud finantskohustusi ja jooksvaid kohustusi vastavalt täitmise tähtajale;

- g) nad on koostanud või suudavad nõudmise korral koostada ettevõttesisesed protsessid, menetlused ja lepingulised kokkulepped, mis on vajalikud artikliga 48 ette nähtud pakkumise maksimumsuuruse tingimuse rakendamiseks;
- h) nad täidavad artikli 40 lõikes 1 sätestatud nõudeid.

Artikkel 20

Pakkumispääsu taotluste esitamine ja käsitlemine

1. Enne esimese pakkumise esitamist otse enampakkumisplatvormi kaudu taotlevad artikli 18 lõikes 1 või 2 osutatud isikud asjaomasel enampakkumisplatvormilt pakkumispääsu.

Esimese lõigu erandina võivad asjaomase enampakkumisplatvormi korraldatava järelturu liikmed või osalised, kelle puhul on artikli 19 lõike 1 kohased tingimused täidetud, esitada pakkumisi ilma asjaomasel enampakkumisplatvormilt pakkumispääsu taotlemata.

2. Lõikes 1 osutatud pakkumispääsu taotlus esitatakse täidetud taotlusvormil enampakkumisplatvormile. Taotlusvormi ja sellele juurdepääsu internetis annab ja seda haldab asjaomane enampakkumisplatvorm.

3. Koos pakkumispääsu taotlusega esitatakse nõuetekohaselt tõestatud koopiad kõikidest tõendavatest dokumentidest, mida enampakkumisplatvorm nõuab taotleja vastavuse tõendamiseks artikli 18 lõikes 3 ja artikli 19 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Enampakkumisplatvorm võib nõustuda nõuetekohaselt tõestamata dokumentide koopiatega, kui tal on võimalik mõistlikult eeldada, et need on originaalide autentsete koopiad. Pakkumispääsu taotlus sisaldab vähemalt I lisas loetletud teabelemente.

4. Pakkumispääsu taotlus koos kõikide tõendavate dokumentidega tehakse vastavasisulise soovi avaldamisel kontrollimiseks kättesaadavaks artikli 53 lõike 3 punktis e osutatud uurimist läbi viiva liikmesriigi pädevatele õiguskaitseasutustele ning piiriülese uurimisega seotud pädevatele liidu organitele.

5. Enampakkumisplatvorm võib keelduda taotlejale oma enampakkumistele pakkumispääsu andmisest, juhul kui taotleja keeldub mis tahes järgmisest:

- a) täitmast enampakkumisplatvormi poolt esitatud nõuet anda esitatud andmete kohta lisateavet, selgitusi või põhjendusi;
- b) esitamast suulisi selgitusi pärast enampakkumisplatvormi kutset taotleja mis tahes esindaja käsitlemiseks;
- c) lubamast oma äriruumides teostada enampakkumisplatvormi poolt nõutud uurimist või kontrollimist, sealhulgas kontrollkäiku või kohapealset kontrolli;
- d) täitmast enampakkumisplatvormi poolt esitatud nõuet anda teavet, mida nõutakse taotlejalt, taotleja klientidelt või vajaduse korral klientide klientidelt, nagu on sätestatud artikli 18 lõikes 3;
- e) täitmast enampakkumisplatvormi poolt esitatud nõuet anda teavet, mis on vajalik artikli 19 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

6. Pakkumispääsu taotlus loetakse tagasivõetuks, kui taotleja ei esita enampakkumisplatvormi küsitud teavet mõistliku aja, s.o vähemalt viie kauplemispäeva jooksul, mis on määratud kindlaks lõike 5 punkti a, d või e kohaselt esitatud teabetaotluses, või ei tee koostööd lõike 5 punktides b ja c osutatud küsitluse, uurimise või kontrolli käigus.

7. Taotleja ei esita enampakkumisplatvormile valet ega eksitavat teavet. Taotleja teatab asjaomasele enampakkumisplatvormile täielikult, ausalt ja kiiresti kõikidest selliste asjaolude muutustest, mis võivad mõjutada tema taotlust saada pakkumispääsu kõnealuse enampakkumisplatvormi läbiviidavatele enampakkumistele või avaldada mõju talle juba antud pakkumispääsule.

8. Enampakkumisplatvorm otsustab talle esitatud taotluse üle ja teatab oma otsusest taotlejale.

Asjaomane enampakkumisplatvorm võib

- a) anda tingimusteta pakkumispääsu oma enampakkumistele ajavahemikuks, mis ei ole pikem sellest, milleks ta määrati, sealhulgas määramise võimalikud pikendused või uuendused;
- b) anda tingimusliku pakkumispääsu oma enampakkumistele ajavahemikuks, mis ei ole pikem sellest, milleks ta määrati, juhul kui teatavaks kuupäevaks on täidetud konkreetsed tingimused, mida ta kontrollib;
- c) keelduda oma enampakkumistele pakkumispääsu andmast.

Artikkel 21

Pakkumispääsu andmisest keeldumine, pakkumispääsu tühistamine või pakkumispääsu peatamine

1. Enampakkumisplatvorm keeldub andmast pakkumispääsu või tühistab või peatab juba antud pakkumispääsu enda korraldatavatele enampakkumistele isikute puhul, kes

- a) ei või artikli 18 lõike 1 või 2 kohaselt pakkumispääsu taotleda;
- b) ei vasta artiklites 18 ja 19, ning kui see on kohaldatav, artiklis 20 sätestatud nõuetele või
- c) on tahtlikult või korduvalt rikkunud käesoleva määruse nõudeid, enampakkumistele pakkumispääsu saamise tingimusi või muid sellekohaseid juhiseid või kokkuleppeid.

2. Enampakkumisplatvorm keeldub andmast pakkumispääsu või tühistab või peatab juba antud pakkumispääsu enda korraldatavatele enampakkumistele, kui ta kahtlustab taotleja seotust rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvitusega ning kui keeldumine, tühistamine ega peatamine tõenäoliselt ei nurja riigi pädevate asutuste tegevust selliste tegude toimepanijate jälitamisel või tabamisel.

Esimeses lõigus osutatud kahtluste korral teatab asjaomane enampakkumisplatvorm käesoleva määruse artikli 46 lõike 2 kohaselt sellest direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 32 osutatud rahapesu andmebüroole.

3. Enampakkumisplatvorm võib keelduda andmast pakkumispääsu või tühistada või peatada juba antud pakkumispääsu enda korraldatavatele enampakkumistele isiku puhul, kes

- a) on hooletusest rikkunud käesoleva määruse nõudeid, enampakkumistele pakkumispääsu saamise tingimusi või muid sellekohaseid juhiseid või kokkuleppeid;
- b) on muul moel oma käitumisega takistanud enampakkumise nõuetekohast või tõhusat läbiviimist või
- c) on artikli 18 lõike 1 punktis b või c või artikli 18 lõikes 2 osutatud isik, kes ei ole esitanud pakkumisi ühelgi enampakkumisel eelneva 220 kauplemispäeva jooksul.

4. Lõikes 3 osutatud isikutele teatatakse pakkumispääsu andmisest keeldumisest või pakkumispääsu tühistamisest või peatamisest ning neile antakse võimalus kirjalikult vastata mõistliku ajavahemiku jooksul, mis on kindlaks määratud pakkumispääsu andmisest keeldumise või pakkumispääsu tühistamise või peatamise otsuses. Pärast isiku kirjaliku vastuse läbivaatamist teeb asjaomane enampakkumisplatvorm õigustatud juhtudel järgmist:

- a) annab või taastab pakkumispääsu, mis jõustub teatavast kuupäevast;
- b) annab tingimusliku pakkumispääsu või taastab tingimuslikult pakkumispääsu, juhul kui teatavaks kuupäevaks on täidetud konkreetsed tingimused, mida ta kontrollib, või
- c) kinnitab pakkumispääsu andmisest keeldumist või pakkumispääsu tühistamist või peatamist, mis jõustub teatavast kuupäevast.

Enampakkumisplatvorm teatab kõnealusele isikule esimese lõigu punktide a, b ja c kohaselt tehtud otsusest.

5. Isikud, kelle pakkumispääs on vastavalt lõikele 1, 2 või 3 tühistatud või peatatud, astuvad vajalikud sammud selleks, et nende eemaldamine enampakkumistelt:

- a) oleks nõuetekohane;
- b) ei kahjustaks nende klientide huve ega häiriks enampakkumiste tõhusat toimimist;
- c) ei mõjutaks nende kohustust täita makseid käsitlevaid sätteid või muid sellekohaseid juhiseid või kokkuleppeid;
- d) ei tooks kaasa möönduste tegemist artikli 18 lõike 3 punkti b alapunktis ii sätestatud konfidentsiaalse teabe kaitsmise kohustusest, mis jääb jõusse 20 aastaks pärast nende eemaldamist enampakkumistelt.

Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud keeldumisel, tühistamisel või peatamisel määratakse kindlaks käesoleva lõike nõuete täitmiseks vajalikud meetmed ning enampakkumisplatvorm kontrollib kõnealuste meetmete järgimist.

V PEATÜKK

ENAMPAKKUMISE KORRALDAJA MÄÄRAMINE JA TEMA ÜLESANDED

Artikkel 22

Enampakkumise korraldaja määramine

1. Iga liikmesriik määrab enampakkumise korraldaja. Ükski liikmesriik ei müü enampakkumisel lubatud heitkoguse ühikuid ilma enampakkumise korraldajat määramata. Sama enampakkumise korraldaja võib määrata rohkem kui üks liikmesriik.
2. Enampakkumise korraldaja määratakse aegsasti enne enampakkumiste algust ning ta lepib kokku ja rakendab vajalikud korraldused määratud või määratava enampakkumisplatvormiga, sh sellega ühendatud arvestussüsteemi ning täitmis- ja tasaarvestussüsteemiga, vastastikku kokkulepitud tingimustel.
3. Liikmesriigi heaks töötav või tegutsev isik hoidub siseteabe avaldamisest enampakkumise korraldaja heaks töötavale isikule, välja arvatud juhul, kui liikmesriigi heaks töötav või tegutsev isik teeb seda teadmismajaduse põhimõtte kohaselt oma töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus ning kui asjaomane liikmesriik on veendunud, et enampakkumise korraldaja kohaldab lisaks määruse (EL) nr 596/2014 artikli 18 lõikega 8 ja artikli 19 lõikega 10 ette nähtud meetmetele asjakohaseid meetmeid, et vältida siseteabe alusel kauplemist või siseteabe õigusvastast avaldamist enampakkumise korraldaja heaks töötava isiku poolt.
4. Liikmesriigi nimel enampakkumisel müüdavaid lubatud heitkoguse ühikuid ei anta enampakkumistele, kui liikmesriik ei ole määranud enampakkumise korraldajat või kui lõikes 2 osutatud korraldustes ei ole kokku lepitud või need ei ole jõustunud.
5. Liikmesriigid teatavad piisava aja jooksul pärast oma enampakkumise korraldaja määramist oma enampakkumise korraldaja identifitseerimisandmed ja kontaktandmed komisjonile, kes avaldab need oma veebisaidil.

Artikkel 23

Enampakkumise korraldaja ülesanded

Enampakkumise korraldaja täidab järgmisi ülesandeid:

- a) müüb enampakkumisel lubatud heitkoguse ühikuid mahus, mis tuleb müüa igal tema määranud liikmesriigil või liidu õiguse kohaselt enampakkumistulu saava mis tahes fondi või rahastu jaoks;

- b) võtab vastu igale tema määratud liikmesriigile või punktis a osutatud mis tahes fondile või rahastule tasumisele kuuluva enampakkumistulu;
- c) maksab välja igale tema määratud liikmesriigile või punktis a osutatud mis tahes fondile või rahastule tasumisele kuuluva enampakkumistulu.

VI PEATÜKK

LUBATUD HEITKOGUSE ÜHIKUTE MÜÜMINE ENAMPAKKUMISEL FONDIDE JAOKS JA LUBATUD HEITKOGUSE ÜHIKUTE KEHTETUKS TUNNISTAMINE

Artikkel 24

Innovatsioonifondi, moderniseerimisfondi, taaste- ja vastupidavusrahastu ning kliimameetmete sotsiaalfondi jaoks enampakkumisel müüdivad lubatud heitkoguse ühikud

1. Euroopa Investeerimispank (EIP) on nende lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise korraldaja, mis müüakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõigete 8 ja 9, artikli 10d ja artikli 10e kohaselt alates 2021. aastast enampakkumistel ühisel enampakkumisplatvormil. Käesoleva määruse artikli 22 lõikeid 2, 3 ja 4, artikleid 23, 35 ja 36 ning artikli 43 lõiget 1 kohaldatakse EIP suhtes mutatis mutandis.
2. EIP tagab, et direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8 ja artikli 10e kohaselt lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest saadud tulu makstakse välja kontole, mille komisjon on EIP-le teatanud, hiljemalt 15 päeva möödumisel pärast selle kuu lõppu, mille jooksul enampakkumistulu saadi. EIP võib enne väljamaksmist arvata maha mis tahes täiendavad tasud enampakkumistulu hoidmise ja väljamaksmise eest kooskõlas kokkulepetega, mis on sõlmitud komisjoniga vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/856⁽²³⁾ artikli 20 lõikele 3 ning direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 10e.
3. Komisjon on nende lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise korraldaja, mis müüakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8b ning artikli 30d lõigete 3 ja 4 kohaselt enampakkumistel ühisel enampakkumisplatvormil. Käesoleva määruse artikli 22 lõikeid 2, 3 ja 4, artikleid 23, 35 ja 36 ning artikli 43 lõiget 1 kohaldatakse komisjoni suhtes mutatis mutandis.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 8b osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise aastamahud müüakse koos käesoleva määruse artiklis 10 osutatud lubatud heitkoguse ühikute vastavate aastamahtudega ühisel enampakkumisplatvormil korraldatavatel enampakkumistel ja need jaotatakse ühtlaselt kooskõlas käesoleva määruse artikli 8 lõike 4 esimese lõiguga.

Artikkel 25

Lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamise menetlus

1. Kui liikmesriigi territooriumil suletakse elektritootmisvõimsus ja liikmesriik kavatab seetõttu tunnistada kehtetuks lubatud heitkoguse ühikuid tema poolt enampakkumisel müüdivate lubatud heitkoguse ühikute kogumahust vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikele 4, teavitab ta oma kavatsusest komisjoni hiljemalt sulgemisele järgneva kalendriaasta 31. detsembriks, kasutades selleks käesoleva määruse II lisas olevat vormi.

Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile hiljemalt konkreetse aasta 31. maiks täpse lubatud heitkoguse ühikute arvu, mis tunnistatakse kehtetuks kõnealuse aasta 1. septembrist 31. detsembrini. Kui sellel ajavahemikul kehtetuks tunnistatavate lubatud heitkoguse ühikute kogumaht ületab 5 miljonit lubatud heitkoguse ühikut, siis jaotatakse see maht ajavahemikule kõnealuse aasta 1. septembrist kuni järgneva aasta 31. augustini. Asjaomane liikmesriik esitab esimese käesoleva lõigu kohase teate hiljemalt kaks aastat pärast esimese lõigu kohase teate esitamist.

⁽²³⁾ Komisjoni 26. veebruari 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/856, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ innovatsioonifondi toimimise osas (ELT L 140, 28.5.2019, lk 6).

2. Liikmesriik, kes ei kavatse oma territooriumil elektritootmisvõimsuse sulgemise korral direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohaselt lubatud heitkoguse ühikuid kehtetuks tunnistada, teavitab komisjoni lubatud heitkoguse ühikute kehtetuks tunnistamata jätmise põhjustest kõnealuse direktiivi artikli 21 kohases aruandes.
3. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohaselt kehtetuks tunnistatavate lubatud heitkoguse ühikute maht arvatakse maha asjaomase liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust, mis määratakse kindlaks vastavalt käesoleva määruse artiklile 10, pärast otsusest (EL) 2015/1814 tulenevate mis tahes kohanduste tegemist lõike 1 teises lõigus osutatud ajavahemike jooksul.
4. Komisjon avaldab teabe, mille liikmesriigid on esitanud kooskõlas II lisaga, välja arvatud kõnealuse lisa punktis 6 osutatud aruanded.

VII PEATÜKK

ÜHISE ENAMPAKKUMISPLATVORMI MÄÄRAMINE JA SELLE OSUTATAVAD TEENUSED

Artikkel 26

Ühise enampakkumisplatvormi määramine

1. Liikmesriigid määravad ühise enampakkumisplatvormi pärast ühist hankemenetlust, milles komisjon ja liikmesriigid, kes osalevad käesoleva artikli kohases ühismeetmes, tegutsevad avaliku sektori hankijatena.
2. Lõikes 1 osutatud ühine hankemenetlus viiakse läbi kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 165 lõikega 2.
3. Ühine enampakkumisplatvorm määratakse kuni viieks aastaks. Liikmesriigid ja komisjon võivad seda ajavahemikku pikendada seitsme aastani, kui on täidetud määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 172 lõikes 3 sätestatud tingimused. Määramise ajavahemiku ajal võib komisjon kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 166 lõikega 1 korraldada esialgse turu-uuringu, et teha kindlaks valitsevad turutingimused ja valmistada ette uut hankemenetlust.
4. Lõikes 1 osutatud ühise enampakkumisplatvormi identifitseerimisandmed ja kontaktandmed avaldatakse komisjoni veebisaidil.
5. Liikmesriik, kes ühineb käesoleva artikli kohase ühismeetmega pärast komisjoni ja selles meetmes juba osalevate liikmesriikide vahelise ühise hankelepingu jõustumist, nõustub kõnealuse lepingu ja selle alusel juba vastu võetud mis tahes otsuste tingimustega.

Liikmesriigile, kes otsustab vastavalt artikli 29 lõikele 4 käesoleva artikli kohases ühismeetmes mitte osaleda ja määrab oma enampakkumisplatvormi, võidakse anda vaatleja staatus vastavalt ühismeetmes osalevate liikmesriikide ja komisjoni poolt ühises hankelepingus kokkulepitud tingimustele ning võttes arvesse kohaldatavaid liidu riigihanke-eeskirju.

Artikkel 27

Ühise enampakkumisplatvormi poolt liikmesriikidele osutatavad teenused

1. Ühine enampakkumisplatvorm osutab liikmesriikidele järgmisi enampakkumisplatvormi määramise lepingus täpsemalt kirjeldatud teenuseid:
 - a) annab juurdepääsu enampakkumistele vastavalt artiklitele 15–21, sealhulgas tagab vajalikud veebipõhised elektroonilised liidesed ja veebisaidid ning hoiab neid käigus;
 - b) viib läbi enampakkumisi vastavalt artiklitele 4–7;
 - c) haldab enampakkumiskalendrit vastavalt artiklitele 8–14;
 - d) kuulutab välja enampakkumiste tulemused ja teatab nendest vastavalt artiklile 52;

- e) tagab vajaliku arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemi, et teha järgmisi toiminguid:
- i) edukate pakkujate või nende õigusjärglaste tehtud maksete käitlemine ja enampakkumistulu väljamaksmine enampakkumise korraldajale vastavalt artiklitele 35 ja 36;
 - ii) enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmine edukatele pakkujatele või nende õigusjärglastele vastavalt artiklitele 37, 38 ja 39;
 - iii) enampakkumise korraldaja või pakkujate poolt artiklite 40 ja 41 kohaselt antud tagatise haldamine, sh võimendus-tagatise arvestamine;
- f) teeb järelevalvet enampakkumiste üle, teatab rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse kahtlustest, haldab nõutud parandusmeetmeid või karistusi, sealhulgas kohtuvälist vaidluste lahendamise mehhanismi vastavalt artiklitele 45–50 ja artikli 55 lõikele 1;
- g) esitab aruanded vastavalt artiklile 34.
2. Vähemalt 20 kauplemispäeva enne esimese pakkumisaaja algamist enampakkumisel, mida korraldab ühine enampakkumisplatvorm, peab see olema ühendatud vähemalt ühe arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemiga.
3. Ühine enampakkumisplatvorm esitab kolme kuu jooksul alates tema määramise kuupäevast komisjonile väljumiss-trateegia.

Artikkel 28

Ühise enampakkumisplatvormi poolt komisjonile osutatavad teenused

Ühine enampakkumisplatvorm pakub komisjonile tehnilist tuge komisjoni töös, mis on seotud järgmisega:

- a) enampakkumiskalendri kooskõlastamine III lisas loetletud ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormidega;
- b) teave enampakkumiste korraldamise kohta vastavalt artiklile 44;
- c) aruanded vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 4 kolmandale lõigule ja artikli 10 lõikele 5;
- d) käesoleva määruse, direktiivi 2003/87/EÜ või selle direktiivi artikli 19 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide läbivaatamine, mis mõjutab CO₂-turu toimimist, sealhulgas enampakkumiste rakendamist;
- e) muud CO₂-turu toimimisega, sealhulgas enampakkumiste rakendamisega seotud ühismeetmed, milles komisjon ja ühismeetmes osalevad liikmesriigid on kokku leppinud.

VIII PEATÜKK

ÜHISMEETMEVÄLISTE ENAMPAKKUMISPLATVORMIDE MÄÄRAMINE JA ÜLESANDED

Artikkel 29

Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide määramine

1. Liikmesriik, kes ei osale artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmes, võib artiklites 10 ja 11 osutatud oma lubatud heitkoguse ühikute mahu enampakkumisel müümiseks määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi.
2. Ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm võib olla sama kui ühine enampakkumisplatvorm või erinev enampakkumisplatvorm.
3. Liikmesriik, kes otsustab määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi, teavitab sellest komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 jõustumise kuupäevale järgneva kolmanda kuu viimaseks päevaks.

4. Ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm valitakse valikumenetluse alusel, mis vastab liidu ja liikmesriigi hankeõigusele, kui riigihankemenetlus on nõutav kas liidu või liikmesriigi õiguses. Valikumenetluse suhtes kohaldatakse kõiki liidu ja riikliku õiguse alusel kohaldatavaid parandusmeetmeid ja täitemenetlusi.

Lõikes 1 osutatud ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm määratakse kuni kolmeks aastaks ning seda ajavahemikku võib pikendada kõige rohkem üks kord kahe aasta võrra.

Ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määramine ei jõustu enne seda, kui on jõustunud selle lõike 6 kohane lisamine III lisa loetelusse.

5. Liikmesriik, kes otsustab määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi, esitab komisjonile tervikliku teate, mis sisaldab kogu järgmist teavet:

- a) selle enampakkumisplatvormi identifitseerimisandmed, mille ta kavatseb määrata;
- b) määrata kavatsetud enampakkumisplatvormi poolt läbiviidava enampakkumisprotsessi üksikasjalikud tööeeskirjad, sealhulgas enampakkumisplatvormi ning sellega ühendatud mis tahes arvestussüsteemi ja täitmis- ja tasaarvestussüsteemi määramise lepingu sätteid, milles on määratud kindlaks tasude struktuuri ja suurust, tagatise haldamist, makseid ja üleandmist käsitlevad tingimused;
- c) enampakkumistoode ning igasugune teave, mida komisjon vajab selle hindamiseks, kas kavandatav enampakkumiskalender on kooskõlas ühise enampakkumisplatvormi kehtiva või kavandatava enampakkumiskalendriga ning muude enampakkumiskalendritega, mille on esitanud muud liikmesriigid, kes on määranud ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi;
- d) enampakkumiste üle tehtava kontrolli ja järelevalve üksikasjalikud eeskirjad ja tingimused, mida kohaldatakse määrata kavatsetud enampakkumisplatvormi suhtes vastavalt artikli 33 lõigetele 4, 5 ja 6, ning üksikasjalikud eeskirjad kaitseks rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse vastu, sealhulgas kõik parandusmeetmed või karistused;
- e) üksikasjalikud meetmed, mis on kehtestatud artikli 22 lõike 3 ja artikli 32 nõuete järgimiseks seoses enampakkumise korraldaja määramisega.

6. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud ühismeetmevälised enampakkumisplatvormid, ajavahemik, milleks nad on määratud, neid määranud liikmesriigid ja kõik kohaldatavad tingimused või kohustused loetletakse III lisas, kui käesoleva määruse asjakohased nõuded ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 4 eesmärgid on täidetud. Komisjon tegutseb üksnes nende nõuete ja eesmärkide alusel ning võtab täielikult arvesse asjaomase liikmesriigi esitatud teavet.

Juhul kui lõikes 1 osutatud ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määranud liikmesriik otsustab määrata uuesti sama enampakkumisplatvormi samadel tingimustel ja samade kohustustega, mis kehtivad esimeses lõigus osutatud loetellu lisamise puhul, jääb see loetellu lisamine jõusse, kui asjaomane liikmesriik ja komisjon kinnitavad, et käesoleva määruse asjakohased nõuded ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 4 eesmärgid on täidetud. Selleks esitab liikmesriik komisjonile lõikes 5 osutatud teavet sisaldava teate ning teavitab teisi liikmesriike uuesti määramisest. Komisjon teavitab üldsust loetellu lisamise pikendatud kehtivusest.

Kui esimeses lõigus nimetatud loetellu lisamist ei ole toimunud, siis kasutab liikmesriik, kes otsustab määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi, ühist enampakkumisplatvormi, et müüa enampakkumisel oma osa lubatud heitkoguse ühikutest, mis oleks vastasel juhul müüdüd määrataval ühismeetmevälisel enampakkumisplatvormil, kuni kolme kuu möödumiseni esimeses lõigus osutatud loetellu lisamise jõustumisest.

Liikmesriik, kes otsustab määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1, võib siiski osaleda ühismeetmes, et kasutada ühist enampakkumisplatvormi üksnes kolmandas lõigus märgitud otstarbel. Selline osalemine toimub kooskõlas artikli 26 lõike 5 teise lõiguga ning selle suhtes kohaldatakse ühise hankelepingu tingimusi.

7. Liikmesriik, kes ei osale artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmes, vaid otsustab määrata ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi, võib ühineda artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmega vastavalt artikli 26 lõikele 5.

Lubatud heitkoguse ühikute maht, mis oli kavas müüa enampakkumisel ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi kaudu, jaotatakse ühtlaselt asjaomase ühise enampakkumisplatvormi kaudu toimuvate enampakkumiste vahel.

Artikkel 30

Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide ülesanded

Ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm täidab samu ülesandeid kui ühine enampakkumisplatvorm, nagu on ette nähtud artikliga 27, v.a artikli 27 lõike 1 punktis c osutatud enampakkumiskalendri haldamine, ja ta esitab platvormi määravale liikmesriigile artikli 27 lõikes 3 osutatud väljumisstrateegia.

Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide suhtes kohaldatakse artikli 8 lõigete 1, 2 ja 3 ning lõike 5 esimese lõigu ning artiklite 9, 10, 12, 14 ja 31 sätteid.

Artikkel 31

Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide enampakkumiskalendrid

1. Ühismeetmevälisel enampakkumisplatvormil üksikutel enampakkumistel müüdavate artiklis 10 osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht jääb vahemikku 3,5 miljonit kuni 20 miljonit lubatud heitkoguse ühikut. Kui liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute kogumaht on konkreetsel kalendriaastal väiksem kui 3,5 miljonit, müüakse lubatud heitkoguse ühikud kalendriaastal ühel enampakkumisel. Ühismeetmevälisel enampakkumisplatvormil üksikul enampakkumisel müüdavate artiklis 10 osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht ei või siiski olla väiksem kui 1 miljon lubatud heitkoguse ühikut mis tahes 12-kuulisel ajavahemikul, kui teatav arv lubatud heitkoguse ühikuid tuleb otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1 lõike 5 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust maha arvata.

2. Ühismeetmevälisel enampakkumisplatvormil üksikutel enampakkumistel müüdavate artiklis 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute maht jääb vahemikku 2,5 miljonit kuni 5 miljonit lubatud heitkoguse ühikut. Kui liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute kogumaht on konkreetsel kalendriaastal väiksem kui 2,5 miljonit, müüakse lubatud heitkoguse ühikud kalendriaastal ühel enampakkumisel.

Alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatakse käesoleva artikli lõike 1 sätteid, mida kohaldatakse artiklis 10 osutatud lubatud heitkoguse ühikute suhtes, ka artiklis 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute suhtes.

3. Ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm määrab pärast komisjoniga konsulteerimist kindlaks igal kalendriaastal üksikutel enampakkumistel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiskalendri, sh pakkumisajad, üksikute enampakkumiste mahud, enampakkumiste kuupäevad, enampakkumistoote ning maksete ja üleandmise kuupäevad. Üksikute enampakkumiste mahud määratakse kindlaks kooskõlas artiklitega 10 ja 11.

Asjaomane ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm avaldab käesoleva määruse artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute puhul konkreetse aasta enampakkumiskalendri eelmise aasta 31. juuliks või pärast seda esimesel võimalusel, tingimusel et komisjon on andnud liidu registri põhihaldajale korralduse sisestada vastav enampakkumistabel liidu registrisse kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/1122.

Asjaomane ühismeetmeväline enampakkumisplatvorm määrab kindlaks ja avaldab enampakkumiskalendrid alles pärast seda, kui ühine enampakkumisplatvorm on määranud kindlaks ja avaldanud oma enampakkumiskalendrid kooskõlas artikliga 12, v.a juhul, kui sellist enampakkumisplatvormi ei ole artikli 26 lõike 1 kohaselt veel määratud. Asjaomased enampakkumisplatvormid võivad määrata artiklites 10 ja 11 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumiskalendrid kindlaks ühel ja samal ajal, tingimusel et peetakse kinni artiklis 12 osutatud enampakkumiskalendrite avaldamise tähtpäevast.

Avaldatud enampakkumiskalendrid peavad olema kooskõlas kõikide asjakohaste III lisas loetletud tingimuste ja kohustustega.

4. Kui ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi korraldatav enampakkumine artikli 7 lõike 5 või 6 või artikli 9 kohaselt tühistatakse, jaotatakse selle enampakkumise lubatud heitkoguse ühikute maht vastavalt artikli 7 lõikele 8 või samal enampakkumisplatvormil peetava järgmise kahe planeeritud enampakkumise vahel, juhul kui asjaomane enampakkumisplatvorm korraldab asjaomasel aastal vähem kui neli enampakkumist.

IX PEATÜKK

ENAMPAKKUMISE KORRALDAJATE JA ENAMPAKKUMISPLATVORMIDE MÄÄRAMISE NÕUDED

Artikkel 32

Enampakkumise korraldajate määramise nõuded

1. Enampakkumise korraldaja määramisel võtab liikmesriik arvesse ulatust, mil määral kandidaadid:
 - a) ilmutavad huvide konflikti või turukuritarvituse riski, võttes arvesse järgmist:
 - i) igasugune tegevus järelturul;
 - ii) kõik ettevõttesisesed protsessid ja menetlused huvide konflikti või turukuritarvituse riski vähendamiseks;
 - b) suudavad täita enampakkumise korraldaja ülesandeid õigeaegselt ning rangeimate kutse- ja kvaliteedistandardite kohaselt.
2. Enampakkumise korraldaja määramise tingimuseks on see, et enampakkumise korraldaja lepib asjaomase enampakkumisplatvormiga kokku artikli 22 lõikes 2 osutatud korraldused.

Artikkel 33

Enampakkumisplatvormide määramise nõuded

1. Enampakkumisplatvormiks võib määrata ainult üksuse, kellel on lubatud tegutseda reguleeritud turuna, mille korraldaja korraldab lubatud heitkoguse ühikute või nende tuletisinstrumentide järelturgu.

Kuid kui see on ette nähtud artikli 26 lõike 1 kohase ühise hankemenetluse hankedokumentides, võib üksus, kellel on lubatud tegutseda reguleeritud turuna, mille korraldaja korraldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1227/2011⁽²⁴⁾ artikli 2 punktis 6 määratletud energia hulгимүүгитургу, kuid mitte lubatud heitkoguse ühikute või nende tuletisinstrumentide järelturgu, osaleda käesoleva määruse artikli 26 lõike 1 kohases hankemenetluses. Kui selline üksus määratakse ühiseks enampakkumisplatvormiks, siis hangib selle korraldaja loa lubatud heitkoguse ühikute või nende tuletisinstrumentide järelturu korraldamiseks ning tagab, et ta korraldab sellist järelturgu vähemalt 60 kauplemispäeva enne asjaomase enampakkumisplatvormi esimese pakkumisaja algust.

2. Enampakkumisplatvorm, mis on käesoleva määruse kohaselt määratud kahepäevaste hetkelepingute müümiseks enampakkumisel, võib ilma liikmesriikide täiendavate õiguslike või haldusnõueteta kehtestada asjakohased korraldused, mis lihtsustavad artikli 18 lõigetes 1 ja 2 osutatud pakkujate juurdepääsu enampakkumistele ja nendel osalemist.
3. Enampakkumisplatvormi määramisel võtab liikmesriik arvesse ulatust, mil määral kandidaadid näitavad, et tagatud on järgmine:
 - a) mittediskrimineerimise põhimõtte järgimine de facto ja de jure;
 - b) täielik, õiglane ja võrdväärne juurdepääs enampakkumisel pakkumiste tegemiseks liidu süsteemiga hõlmatud VKEdele ning enampakkumisel pakkumiste tegemiseks väikeheiteteketajatele, nagu on määratletud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 27 lõikes 1, artikli 27a lõikes 1 ja artikli 28a lõikes 4;
 - c) kulutõhusus ja liigse halduskoormuse vältimine;
 - d) tugev järelevalve enampakkumiste üle, teatamine rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse kahtlustest, nõutud parandusmeetmete või karistuste haldamine, sealhulgas kohtuvälise vaidluste lahendamise mehhanismi tagamine;

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1227/2011 energia hulгимүүгитургу terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta (ELT L 326, 8.12.2011, lk 1).

- e) konkurentsimoonutuste vältimine siseturul, sealhulgas CO₂-turul;
- f) CO₂-turu nõuetekohane toimimine, sealhulgas enampakkumiste rakendamine;
- g) ühendatus ühe või enama arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemiga;
- h) sobivad meetmed selle tagamiseks, et enampakkumisplatvorm annab oma järglasele üle kogu enampakkumiste läbiviimiseks vajaliku materiaalse ja immateriaalse vara.

4. Enampakkumisplatvormi võib määrata ainult juhul, kui kandidaadist reguleeritud turu ja selle turukorraldaja asukohaliikmesriik on taganud, et direktiivi 2014/65/EL III jaotist üle võtvad riiklikud meetmed kehtivad kahepäevaste hetkelepingute enampakkumiste suhtes ning et selle liikmesriigi pädevad asutused saavad anda kandidaadist reguleeritud turule ja selle turukorraldajale loa ning teha nende järelevalvet kooskõlas riiklike meetmetega, millega võetakse üle kõnealuse direktiivi VI jaotis.

Juhul kui kandidaadist reguleeritud turg ja selle turukorraldaja ei asu samas liikmesriigis, kohaldatakse esimest lõiku nii kandidaadist reguleeritud turu kui ka selle turukorraldaja asukohaliikmesriigi suhtes.

5. Kandidaadist reguleeritud turu ja selle turukorraldaja asukohaliikmesriigi pädevad asutused, kes on määratud direktiivi 2014/65/EL artikli 67 lõike 1 kohaselt, teevad otsuse määratud või määratavale reguleeritud turule käesoleva määruse kohaselt enampakkumisplatvormina tegutsemise loa andmise kohta, tingimusel et reguleeritud turg ja selle turukorraldaja järgivad riiklike õigusnorme, millega võetakse üle direktiivi 2014/65/EL III jaotis. Loa andmise otsus tehakse kooskõlas riiklike õigusnormidega, millega võetakse üle direktiivi 2014/65/EL VI jaotis.

6. Käesoleva artikli lõikes 5 osutatud riigi pädevad asutused teevad tõhusat turujärelevalvet ja võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et nimetatud lõikes osutatud nõudeid täidetakse. Selleks võivad nad kasutada kas otse või koos muude direktiivi 2014/65/EL artikli 67 lõike 1 kohaselt määratud riigi pädevate asutustega neile nimetatud direktiivi artiklit 69 üle võtvate riiklike meetmetega antud volitusi seoses kandidaadist reguleeritud turu ja selle turukorraldajaga.

Käesoleva määruse kohaselt enampakkumisplatvormide määramise otstarbel kohaldatakse riiklike meetmeid, millega võetakse üle direktiivi 2014/65/EL artiklid 79–87, eri liikmesriikide pädevate asutuste vahelise ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega (ESMA) tehtava koostöö suhtes.

X PEATÜKK

TEHINGUTEST TEATAMINE

Artikkel 34

Tehingutest teatamise kohustus

1. Enampakkumisplatvorm teatab direktiivi 2014/65/EL artikli 67 lõike 1 kohaselt määratud riigi pädevale asutusele ja ESMA-le täielikud ja õiged andmed kõigi enampakkumisplatvormil sooritatud tehingute kohta, mille tulemusena kantakse lubatud heitkoguse ühikud üle edukatele pakkujatele.
2. Tehinguaruanded esitatakse võimalikult kiiresti ja hiljemalt asjaomasele tehingule järgneva kauplemispäeva lõpuks.
3. Enampakkumisplatvorm vastutab tehinguaruannete täielikkuse, õigsuse ja õigeaegse esitamise eest. Kui tehingute kohta on teavet, mis ei ole lisatud tehinguaruannetesse ja mis ei ole enampakkumisplatvormile kättesaadav, siis esitavad pakkujad ja enampakkumiste korraldajad selle teabe enampakkumisplatvormile.

Kui tehinguaruanded sisaldavad vigu või väljajätmissi, parandab aruande esitanud enampakkumisplatvorm teabe ning esitab riigi pädevale asutusele parandatud aruande.

4. Tehinguaruanne sisaldab eelkõige järgmist:
 - a) lubatud heitkoguse ühikute või lubatud heitkoguse ühikute tuletisinstrumentide nimi;
 - b) ostetud lubatud heitkoguse ühikute maht;
 - c) tehingu sooritamise kuupäev ja aeg;
 - d) tehinguhinnad;
 - e) edukate pakkujate identifitseerimisandmed;
 - f) kui see on kohaldatav, siis nende klientide identifitseerimisandmed, kelle nimel tehing sooritati.

Kui edukas pakkuja on juriidiline isik, kasutab enampakkumisplatvorm eduka pakkuja identifitseerimisandmete esitamiseks komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/590 ⁽²⁵⁾ artiklis 5 osutatud juriidilise isiku tunnust.

Aruande koostamisel tuginetakse delegeeritud määruses (EL) 2017/590 kehtestatud andmestandarditele ja -vormingutele ning see peab sisaldama kõiki nimetatud määruse I lisas osutatud asjakohaseid andmeid.

XI PEATÜKK

MAKSED JA ENAMPAKKUMISTULU ÜLEKANDMINE

Artikkel 35

Edukate pakkujate maksed ja tulu ülekandmine liikmesriikidele

1. Edukad pakkujad või nende õigusjärglased, sealhulgas nende nimel tegutsevad vahendajad, tasuvad neile artikli 52 lõike 3 punkti c kohaselt teatatud maksmisele kuuluva summa lubatud heitkoguse ühikute eest, mis nad on enampakkumisel võitnud ja millest neile on artikli 52 lõike 3 punkti a kohaselt teatatud, kandes üle või andes korralduse kanda üle maksmisele kuuluva summa arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemi kaudu enampakkumise korraldaja määratud pangakontole vabades vahendites hiljemalt lubatud heitkoguse ühikute üleandmisel pakkuja määratud liidu registri kontole või pakkuja õigusjärglase määratud liidu registri arvelduskontole.
2. Enampakkumisplatvorm, sealhulgas sellega ühendatud arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem, kannab pakkujate või nende õigusjärglaste tehtud maksed, mis tulenevad artiklites 10, 11 ja 13 osutatud lubatud heitkoguse ühikute müümisest enampakkumisel, üle enampakkumise korraldajatele, kes on kõnealused lubatud heitkoguse ühikud enampakkumisel müünud.
3. Maksed enampakkumiste korraldajatele tehakse kas eurodes või enampakkumise korraldaja määranud liikmesriigi valuutas, kui kõnealune liikmesriik ei ole euroala liige, vastavalt asjaomase liikmesriigi soovile ning sõltumata sellest, millises valuutas teevad pakkujad maksed, eeldusel et arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem on võimeline käitlema kõnealuses valuutas tehtud makseid.
4. Vahetuskursina kasutatakse kurssi, mille on kohe pärast pakkumisaaja lõppemist avaldanud finantsteabe tunnustatud vahendaja, kes on kindlaks määratud asjaomase enampakkumisplatvormi määramise lepingus.

⁽²⁵⁾ Komisjoni 28. juuli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/590, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad pädevatele asutustele tehingutest teatamist (ELT L 87, 31.3.2017, lk 449).

*Artikkel 36***Hilinenud makse või maksmatajätmise tagajärjed**

1. Lubatud heitkoguse ühikud, millest edukale pakkujale on artikli 52 lõike 3 punkti a kohaselt teatatud, antakse edukale pakkujale või tema õigusjärglasele üle üksnes siis, kui kogu talle artikli 52 lõike 3 punkti c kohaselt teatatud maksmisele kuuluv summa on makstud enampakkumise korraldajale vastavalt artikli 35 lõikele 1.
2. Edukas pakkuja või tema õigusjärglane, kes käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustusi talle artikli 52 lõike 3 punkti d kohaselt teatatud kuupäevaks täielikult ei täida, loetakse maksmatajätnuks.
3. Maksmata jätnud pakkujalt võidakse nõuda ühte või mõlemat järgmistest:
 - a) intress iga päeva eest alates kuupäevast, mil makse oleks pidanud artikli 52 lõike 3 punkti d kohaselt olema olnud tasutud, ja lõpetades makse tegemise kuupäevaga, rakendades intressimäära, mis on sätestatud asjaomase enampakkumispõlvormi määramise lepingus ning arvatud iga päeva kohta;
 - b) trahv, mis laekub enampakkumise korraldajale ning millest arvatakse maha kulud, mida on kandnud arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem.
4. Kui edukas pakkuja on jätnud maksmata, kohaldatakse ühte järgmisest:
 - a) keskne vastaspool annab üle lubatud heitkoguse ühikud ja tasub maksmisele kuuluva summa enampakkumise korraldajale;
 - b) arveldusagent kasutab pakkujalt võetud tagatist, et tasuda maksmisele kuuluv summa enampakkumise korraldajale.
5. Kui täitmine ja tasaarvestus ebaõnnestuvad, müüakse need lubatud heitkoguse ühikud asjaomase enampakkumispõlvormi kahel järgmisel planeeritud enampakkumisel.

XII PEATÜKK

ENAMPAKKUMISEL MÜÜDUD LUBATUD HEITKOGUSE ÜHIKUTE ÜLEANDMINE*Artikkel 37***Enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute üleandmine**

Liidu register kannab enampakkumispõlvormi poolt enampakkumisel müüdavad lubatud heitkoguse ühikud enne pakkumisaaja algust üle määratud liidu registri kontole, kus kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem hoiab lubatud heitkoguse ühikuid tinghoidena, kuni need vastavalt enampakkumise tulemusele edukatele pakkujatele või nende õigusjärglastele üle antakse, nagu on ette nähtud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 19 lõike 3 kohaselt vastu võetud kohaldatavate delegeeritud õigusaktidega.

*Artikkel 38***Enampakkumisel müüdud lubatud heitkoguse ühikute üleandmine**

1. Arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem eraldab kõik liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdud lubatud heitkoguse ühikud edukale pakkujale, kuni eraldatud lubatud heitkoguse ühikute kogumaht kattub pakkujale artikli 52 lõike 3 punkti a kohaselt teatatud lubatud heitkoguse ühikute mahuga.

Pakkujale võib eraldada lubatud heitkoguse ühikuid rohkem kui ühelt samal enampakkumisel müüvalt liikmesriigilt, kui on vaja saavutada selline lubatud heitkoguse ühikute maht, millest pakkujale artikli 52 lõike 3 punkti a kohaselt on teatatud.

2. Maksmisele kuuluva summa tasumisel vastavalt artikli 35 lõikele 1 antakse kõikidele edukatele pakkujatele või nende õigusjärglastele üle neile eraldatud lubatud heitkoguse ühikud nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul hiljemalt nende üleandmise tähtajaks kooskõlas kahepäevase hetkelepinguga, kandes määratud liidu registri kontolt, kus kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem neid lubatud heitkoguse ühikuid tinghousena hoiab, pakkujale artikli 52 lõike 3 punkti a kohaselt teatatud lubatud heitkoguse ühikud täielikult või osaliselt üle ühele või mitmele eduka pakkuja või tema õigusjärglase määratud liidu registri kontole või sellisele määratud liidu registri arvelduskontole, kus eduka pakkuja või tema õigusjärglase kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem neid lubatud heitkoguse ühikuid tinghousena hoiab.

Artikkel 39

Enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute üleandmise hilinemine

Juhul kui arvestussüsteemil või täitmis- ja tasaarvestussüsteemil ebaõnnestub enampakkumisel müüdüd lubatud heitkoguse ühikute täielik või osaline üleandmine temast sõltumatutel asjaoludel, annab ta lubatud heitkoguse ühikud üle esimesel võimalusel ning edukad pakkujad või nende õigusjärglased nõustuvad hilisemal kuupäeval üleandmisega. Edukad pakkujad või nende õigusjärglased ei saa kasutada ühtegi muud hilinenud üleandmise parandusmeetet.

XIII PEATÜKK

TAGATISE HALDAMINE

Artikkel 40

Pakkuja antud tagatis

1. Enne kahepäevaste hetkelepingute enampakkumiste pakkumisaja algust peavad pakkujad või nende nimel tegutsevad vahendajad andma enampakkumist läbiviiva enampakkumisplatvormiga ühendatud arvestussüsteemile või täitmis- ja tasaarvestussüsteemile tagatis.
2. Taotluse korral vabastatakse edutu pakkuja esitatud tagatis, mida ei kasutatud, ning rahaliselt tagatiselt kogunenud intress nii kiiresti kui võimalik pärast pakkumisaja lõppemist.
3. Taotluse korral vabastatakse eduka pakkuja esitatud tagatis, mida ei kasutatud täitmiseks ega tasaarvestuseks, ning rahaliselt tagatiselt kogunenud intress nii kiiresti kui võimalik pärast täitmist ja tasaarvestust.

Artikkel 41

Enampakkumise korraldaja antud tagatis

1. Enne kahepäevaste hetkelepingute enampakkumiste pakkumisaja algust peab enampakkumise korraldaja andma tagatiseks lubatud heitkoguse ühikud, mida kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem hoiab tinghousena, kuni nad üle antakse. Nende lubatud heitkoguse ühikute maht ja üleandmise kuupäev määratakse kindlaks enampakkumistabelites, mis vastavad artiklis 12 või 13 osutatud enampakkumiskalendritele, kooskõlas delegeritud määrusega (EL) 2019/1122.
2. Kui lõike 1 kohaselt tagatisena antud lubatud heitkoguse ühikuid ei kasutata, võib arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem jätta lubatud heitkoguse ühikuid enampakkumisel müüva liikmesriigi soovi korral need määratud liidu registri kontole, kus kontohaldurina tegutsev arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem hoiab neid tinghousena, kuni nad üle antakse.

XIV PEATÜKK

TASUD JA KULUD

Artikkel 42

Tasude struktuur ja suurus

1. Tasude struktuur ja suurus ning mis tahes muud tingimused, mida enampakkumisplatvorm ja arvestussüsteemid või täitmis- ja tasaarvestussüsteemid kohaldavad, on vähemalt sama soodsad kui nendega võrreldavad standardtasud ja -tingimused, mida kohaldatakse järelturul.

Kui see on ette nähtud artikli 26 lõike 1 või artikli 29 lõike 4 kohase hankemenetluse hankedokumentides, võib enampakkumisplatvormi korraldaja siiski suurendada edukate pakkujate poolt käesoleva määruse artikli 43 lõike 1 kohaselt makstavaid tasusid kuni 120 %ni võrreldavatest standardtasudest, mida lubatud heitkoguse ühikute ostjad maksavad järelturul, aastatel, mil enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahtusid vähendatakse vastavalt otsuse (EL) 2015/1814 artiklitele 1 ja 1a rohkem kui 200 miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra.

2. Enampakkumisplatvorm ja arvestussüsteemid või täitmis- ja tasaarvestussüsteemid võivad kohaldada üksnes selliseid tasusid, mahaarvamisi ja tingimusi, mis on selgelt sätestatud enampakkumisplatvormi määramise lepingus.

3. Kõik vastavalt lõigetele 1 ja 2 kohaldatavad tasud ja tingimused peavad olema selgelt kindlaksmääratud, kergesti arusaadavad ja üldsusele kättesaadavad. Need esitatakse ükshaaval, et oleks selge, millist tasu eri liiki teenuste eest nõutakse.

Artikkel 43

Enampakkumisprotsessiga seotud kulud

1. Artikli 27 lõike 1 ja artikli 30 alusel osutatavate teenuste kulu kannavad pakkujad ja need makstakse tasudena.

Kulud, mis on seotud enampakkumise korraldaja ja enampakkumisplatvormi vahel kokku lepitud korraldustega, millele on osutatud artikli 22 lõikes 2 ja mis võimaldavad enampakkumise korraldajal müüa enampakkumisel lubatud heitkoguse ühikuid teda määranud liikmesriigi nimel, kannab siiski lubatud heitkoguse ühikuid enampakkumisel müüv liikmesriik, välja arvatud kulud, mis on seotud asjaomase enampakkumisplatvormiga ühendatud arvestussüsteemi või täitmis- ja tasaarvestussüsteemiga.

Teises lõigus osutatud kulud arvatakse maha enampakkumistulust, mis makstakse enampakkumise korraldajale välja vastavalt artikli 35 lõigetele 2 ja 3.

2. Artikli 26 lõike 5 esimeses lõigus osutatud ühise hankelepingu tingimuste või artikli 26 lõike 1 kohaselt enampakkumisplatvormi määramise lepingu tingimuste suhtes võib teha käesoleva artikli lõikest 1 erandi, nõudes, et liikmesriigid, kes on teatanud komisjonile artikli 29 lõike 3 kohaselt oma otsusest mitte osaleda artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmes, kuid kes hiljem kasutavad ühist enampakkumisplatvormi, tasuvad asjaomasele enampakkumisplatvormile, sealhulgas sellega ühendatud arvestussüsteemidele või täitmis- ja tasaarvestussüsteemidele artikli 27 lõikega 1 ette nähtud teenuste kulud, mis on seotud lubatud heitkoguse ühikute mahuga, mida kõnealune liikmesriik müüb enampakkumisel alates kuupäevast, mil see liikmesriik hakkab müüma lubatud heitkoguse ühikuid ühisel enampakkumisplatvormil, kuni kõnealuse enampakkumisplatvormi tegevusaja lõpetamise või lõppemiseni.

Esimest lõiku kohaldatakse ka liikmesriikide suhtes, kes ei ole ühinenud artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmega kuue kuu jooksul alates artikli 26 lõike 5 esimeses lõigus osutatud ühise hankelepingu jõustumisest.

Esimest lõiku ei kohaldata juhul, kui liikmesriik ühineb artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmega pärast artikli 29 lõike 4 teises lõigus osutatud määramisperioodi lõppemist või kui ta kasutab ühist enampakkumisplatvormi, et müüa enampakkumisel oma osa lubatud heitkoguse ühikutest, juhul kui ei ole toimunud loetelusse lisamist kooskõlas artikli 29 lõikega 6.

3. Kulused, mida pakkujad kannavad lõike 1 kohaselt, vähendatakse kulude võrra, mida liikmesriigid kannavad lõike 2 kohaselt.

XV PEATÜKK

ENAMPAKKUMISTE JÄRELEVALVE, PARANDUSMEETMED JA KARISTUSED

Artikkel 44

Enampakkumiste seire

1. Enampakkumisplatvorm esitab iga kuu lõpuks aruande tema poolt eelneval kuul korraldatud enampakkumiste kohta, käsitledes eelkõige järgmisi aspekte:

- a) õiglane ja avatud juurdepääs;
- b) läbipaistvus;
- c) hinnakujundus;
- d) asjaomase enampakkumisplatvormi määramise lepingu rakendamise tehnilised ja töökorralduslikud aspektid;
- e) enampakkumisprotsesside ja järelturu vaheline seos, mis puudutab punktides a–d osutatud teavet;
- f) konkurentsivastase käitumise, turukuritarvituse, rahapesu, terrorismi rahastamise või kuritegeliku tegevuse juhud, millest enampakkumisplatvorm on saanud teada artiklis 27 või 30 osutatud ülesannete täitmise käigus;
- g) käesoleva määruse või direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 4 sätestatud nõuete rikkumised, millest enampakkumisplatvorm on saanud teada käesoleva määruse artiklis 27 või 30 osutatud ülesannete täitmise käigus;
- h) punktide a–g alusel esitatud teabe suhtes võetud järeelmeetmed.

Lisaks esitab enampakkumisplatvorm iga aasta 31. jaanuariks eelneva aasta kuuaruannete kokkuvõtte ja analüüsi.

2. Enampakkumisplatvorm esitab lõikes 1 osutatud aruanded ja kokkuvõtte komisjonile, platvormi määranud liikmesriikidele, riigi pädevale asutusele, kes on määratud kooskõlas määruse (EL) nr 596/2014 artikliga 22, ja ESMA-le.

3. Asjaomane avaliku sektori hankija kontrollib enampakkumisplatvormi määramise lepingu rakendamist. Ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määranud liikmesriik teavitab komisjoni enampakkumisplatvormi määramise lepingu nõuete täitmatajätmisest asjaomase enampakkumisplatvormi poolt, kui sellel on tõenäoliselt märkimisväärne mõju enampakkumisprotsessidele.

4. Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikega 4 avaldab komisjon käesoleva määruse artikli 26 lõikega 1 ette nähtud ühismeetmes osalevate liikmesriikide ja ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määranud liikmesriikide nimel käesoleva artikli lõike 1 punktides a–h osutatud teavet käsitlevad kokkuvõtvad aruanded.

5. Enampakkumise korraldajad, enampakkumisplatvormid, nende üle järelevalvet tegevad riigi pädevad asutused ja ESMA teevad aktiivselt koostööd komisjoniga ja omavahel ning annavad komisjonile sellekohase taotluse korral nende käsutuses olevat enampakkumistega seotud teavet, mis on enampakkumiste seireks põhjendatult vajalik.

6. Riigi pädevad asutused, kes teevad järelevalvet krediidasutuste ja investeerimisühingute üle, riigi pädevad asutused, kes teevad järelevalvet isikute üle, kellel on lubatud teha pakkumisi teiste nimel vastavalt artikli 18 lõikele 2, ning ESMA teevad oma pädevuse piires komisjoniga aktiivselt koostööd ulatuses, mis on enampakkumiste seireks põhjendatult vajalik.

7. Kui riigi pädevad asutused täidavad oma kohustusi lõigete 5 ja 6 alusel, siis võtavad nad arvesse ametisaladuse hoidmisega seotud nõudeid, mida nende asutuste suhtes liidu õiguse alusel kohaldatakse.

Artikkel 45

Enampakkumisplatvormi ja pakkujate vaheliste suhete seire

1. Enampakkumisplatvorm teeb enampakkumisplatvormi ja pakkujate vaheliste suhete seiret, võttes järgmised meetmed:

- a) kontrollib kogu kõnealuse suhte vältel esitatud pakkumisi tagamaks, et pakkujate pakkumiskäitumine vastab enampakkumisplatvormi teadmiste kliendi, tema äritegevuse ja riskiprofiili ning vajaduse korral ka rahaliste vahendite päritolu kohta;
- b) omab tõhusaid korraldusi ja menetlusi, mille abil saab teha regulaarset seiret selle üle, kas isikud, kes vastavalt artikli 18 lõikele 3 ja artiklile 19 on saanud pakkumispääsu, järgivad enampakkumisplatvormi kehtestatud turukäitumiseeskirju;
- c) teeb oma süsteeme kasutades selliste tehingute seiret, mida on sooritanud isikud, kes vastavalt artikli 18 lõikele 3 ja artiklile 19 on saanud pakkumispääsu, ning riikliku taustaga isikud, et teha kindlaks käesoleva lõigu punktis b osutatud eeskirjade rikkumisi, ebaõiglasi või ebakorrektsed enampakkumistingimusi või käitumist, mis võib põhjustada turukuritarvitust.

Kui enampakkumisplatvorm kontrollib pakkumisi kooskõlas esimese lõigu punktiga a, pöörab ta eelkõige tähelepanu sellisele tegevusele, mille puhul ta peab selle olemuse tõttu eriti tõenäoliseks seotust rahapesu, terrorismi rahastamise või kuritegeliku tegevusega.

2. Enampakkumisplatvorm tagab, et tema käsutuses olevaid dokumente, andmeid ja teavet pakkuja kohta ajakohastatakse pidevalt. Selleks võib enampakkumisplatvorm:

- a) nõuda vastavalt artikli 18 lõikele 3, artikli 19 lõikele 2 ning artikli 20 lõigetele 5 ja 7 pakkuja kohta mis tahes teavet, et teha enda ja asjaomase pakkuja vahelise suhte seiret kogu selle suhte vältel alates isiku poolt pakkumispääsu saamisest ning viie aasta jooksul pärast pakkumispääsu lõpetamist;
- b) nõuda pakkujalt pakkumispääsu taotluse uuesti esitamist korrapäraste ajavahemike järel;
- c) nõuda pakkujalt asjaomase enampakkumisplatvormi viivitamata teavitamist kõikidest muutustest talle artikli 18 lõike 3, artikli 19 lõike 2 ning artikli 20 lõigete 5 ja 7 kohaselt esitatud teabes.

3. Enampakkumisplatvorm säilitab järgmise teabe:

- a) taotleja poolt vastavalt artikli 18 lõikele 3 ja artikli 19 lõikele 2 esitatud pakkumispääsu taotlus ning kõik selle muudatused;
- b) kontrollid, mis on tehtud järgmiste toimingute käigus:
 - i) esitatud pakkumispääsu taotluse käsitlemine vastavalt artiklitele 19, 20 ja 21;
 - ii) pakkujaga suhte kontroll ja seire kooskõlas lõike 1 punktidega a ja c;
- c) kogu teave, mis on seotud enampakkumisel pakkuja esitatud pakkumisega, sealhulgas pakkumise tagasivõtmise või muutmisega vastavalt artikli 6 lõike 3 teisele lõigule ja artikli 6 lõikele 4;
- d) kogu teave, mis on seotud iga sellise enampakkumise läbiviimisega, millel pakkuja on esitanud pakkumise.

4. Enampakkumisplatvorm säilitab lõikes 3 osutatud teabe seni, kuni pakkujal on pakkumispääs pakkumiste esitamiseks kõnealuse enampakkumisplatvormi enampakkumistel, ning vähemalt viis aastat pärast suhte lõpetamist kõnealuse pakkujaga.

*Artikkel 46***Rahapesust, terrorismi rahastamisest või kuritegelikust tegevusest teatamine**

1. Direktiivi (EL) 2015/849 artikli 48 lõikes 1a osutatud riigi pädev asutus teeb seiret selle üle, kas enampakkumisplatvorm täidab järgmisi nõudeid, ning võtab vajalikud meetmed selle tagamiseks:

- a) käesoleva määruse artikli 19 lõike 2 punktis e ja artikli 20 lõikes 8 osutatud kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed;
- b) kohustus keelduda pakkumispääsu andmisest või tühistada või peatada juba antud pakkumispääs kooskõlas käesoleva määruse artikli 21 lõigetega 1 ja 2;
- c) käesoleva määruse artiklis 45 sätestatud seire ja teabe säilitamise nõuded;
- d) lõigetes 2 ja 3 sätestatud teavitamismõõdud.

Riigi pädevatel asutustel on direktiivi (EL) 2015/849 artikli 48 lõigetes 2 ja 3 osutatud volitused.

Enampakkumisplatvormi võib võtta vastutusele käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 ning käesoleva määruse artikli 20 lõigete 5 ja 8, artikli 21 lõigete 1 ja 2 ning artikli 45 rikkumise eest. Nende rikkumiste suhtes kohaldatakse direktiivi (EL) 2015/849 artiklites 58–62 osutatud karistusi ja meetmeid.

2. Enampakkumisplatvorm, selle juhid ja töötajad teevad täielikku koostööd rahapesu andmebürooga, tehes selleks viivitamata järgmist:

- a) teavitavad rahapesu andmebürood omal algatusel, sh teate esitamise teel, kui nad teavad, kahtlustavad või neil on põhjust kahtlustada, et enampakkumisega seotud rahaliste vahendite puhul on tegemist kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või et need on seotud terrorismi rahastamisega, ja sel juhul vastavad viivitamata rahapesu andmebüroo lisateabe taotlustele;
- b) esitavad rahapesu andmebüroole selle taotluse korral vahetult kogu teabe, mida ta vajab oma ülesannete täitmiseks.

Teavitada tuleb kõikidest kahtlastest tehingutest, sealhulgas tehingukatsetest.

3. Lõikes 2 osutatud teave edastatakse selle liikmesriigi rahapesu andmebüroole, kelle territooriumil asjaomane enampakkumisplatvorm asub.

4. Liikmesriik, kelle territooriumil käesoleva määruse kohaselt määratud enampakkumisplatvorm asub, tagab, et asjaomase enampakkumisplatvormi suhtes kohaldatakse riiklikke meetmeid, millega võetakse üle direktiivi (EL) 2015/849 artiklid 37, 38, 39 ja 42, artikli 45 lõige 1 ja artikkel 46.

*Artikkel 47***Turukuritarvitusest teatamine**

1. Enampakkumisplatvorm teatab määruse (EL) nr 596/2014 kohastele riigi pädevatele asutustele kahtlusest, et pakkumispääsuga isik või isik, kelle nimel pakkumispääsuga isik tegutseb, on toime pannud turukuritarvituse või selle toimepaneku katse.

2. Asjaomane enampakkumisplatvorm teavitab komisjoni ja ESMA-t sellest, et ta on esitanud lõike 1 kohase teate, ning nimetab parandusmeetmed, mida ta on võtnud või kavatseb võtta selles lõikes osutatud toime pandud turukuritarvituse või selle katse mõju kõrvaldamiseks.

*Artikkel 48***Pakkumise maksimumsuurus ja muud parandusmeetmed**

1. Enampakkumisplatvorm võib kehtestada pakkumise maksimumsuuruse või mis tahes muud parandusmeetmed, mis on vajalikud turukuritarvituse, rahapesu, terrorismi rahastamise või muu kuritegeliku tegevuse ning konkurentsivastase käitumise tegeliku või võimaliku tajutava riski vähendamiseks, pärast seda, kui ta on konsulteerinud komisjoniga ja saanud komisjonilt sellekohase arvamuse, eeldusel et pakkumise maksimumsuuruse või parandusmeetmete kehtestamine vähendab ka tegelikult kõnealust riski. Komisjon võib konsulteerida asjaomaste liikmesriikidega ja küsida nende arvamust asjaomase enampakkumisplatvormi tehtud ettepaneku kohta. Asjaomane enampakkumisplatvorm võtab komisjoni arvamust täielikult arvesse.
2. Pakkumise maksimumsuurust väljendatakse protsendina teataval enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute koguarvust või protsendina teataval aastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute koguarvust, olenevalt sellest, kumb viis on enampakkumisplatvormi hinnangul sobivam turukuritarvituse riski vähendamiseks.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab pakkumise maksimumsuurus suurimat lubatud heitkoguse ühikute arvu, mille kohta võib otse või kaudselt pakkumise esitada nende isikute grupp, kes on loetletud artikli 18 lõikes 1 või 2 ning kes kuuluvad mis tahes järgmisse kategooriasse:
 - a) sama ettevõtjate grupp, sealhulgas emaettevõtja, tütarettevõtjad ja seotud ettevõtjad;
 - b) sama ärirühmitus;
 - c) eraldi majandusüksus, millel on iseseisev otsustamisõigus ja mille üle on otsene või kaudne kontroll avalik-õiguslikul asutusel või riigi osalusega äriühingul.

*Artikkel 49***Turukäitumiseeskirjad ja muud lepingulised kokkulepped**

Enampakkumisplatvormil on õigus võtta muid meetmeid oma kehtivate turukäitumiseeskirjade või muude lepinguliste kokkulepete alusel, mille ta on sõlminud otse või kaudselt pakkumispääsuga pakkujatega, eeldusel et sellised meetmed ei ole vastuolus artiklite 44–48 sätetega ega kahjusta neid.

*Artikkel 50***Käitumiseeskirjad isikutele, kellel on lubatud teha pakkumisi teiste nimel**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse
 - a) isikute suhtes, kellel on lubatud esitada pakkumisi vastavalt artikli 18 lõikele 2;
 - b) artikli 18 lõike 1 punktides b ja c osutatud investeerimisühingute ja krediidasutuste suhtes.
2. Lõikes 1 osutatud isikud kohaldavad enda ja oma klientide vahelistes suhetes järgmisi käitumiseeskirju:
 - a) nad võtavad oma klientidelt vastu juhiseid võrreldavatel tingimustel;
 - b) nad keelduvad vastavalt direktiivi (EL) 2015/849 artikleid 35 ja 39 üle võtvatele riiklikele õigusaktidele pakkumise esitamisest kliendi nimel, kui neil on põhjust kahtlustada rahapesu, terrorismi rahastamist, kuritegelikku tegevust või turukuritarvitust;
 - c) nad võivad keelduda pakkumise esitamisest kliendi nimel, kui neil on põhjust kahtlustada, et klient ei ole suuteline maksuma lubatud heitkoguse ühikute eest, mille ostmiseks ta soovib pakkumist esitada;
 - d) nad sõlmivad oma klientidega kirjaliku lepingu, millega ei kehtestata asjaomasele kliendile ebaõiglaseid tingimusi ega piiranguid ja millega nähakse ette kõik pakutavate teenustega seotud tingimused, sh maksed ja lubatud heitkoguse ühikute üleandmine;

- e) nad võivad nõuda oma klientidelt hoiuse tegemist ettemaksena lubatud heitkoguse ühikute eest;
- f) nad ei või alusetult piirata pakkumiste arvu, mida klient võib esitada;
- g) nad ei või takistada ega piirata oma kliente kasutamast selliste muude üksuste teenuseid, kes artikli 18 lõike 1 punktide b–e ja artikli 18 lõike 2 kohaselt võivad kõnealuste klientide nimel enampakkumistel pakkumisi esitada;
- h) nad võtavad asjakohaselt arvesse oma klientide huve;
- i) nad kohtlevad kliente õiglaselt ja diskrimineerimata;
- j) nad rakendavad asjakohaseid ettevõttesiseseid süsteeme ja menetlusi selleks, et käsitleda taotlusi, millega kliendid paluvad neil enampakkumisel oma agendina tegutseda, ning selleks, et enampakkumisel osaleda, eelkõige seoses pakkumiste esitamisega oma klientide nimel, maksete ja tagatise vastuvõtmisega klientidelt ning lubatud heitkoguse ühikute ülekandmisega klientidele;
- k) nad väldivad olukorda, kus konfidentsiaalset teavet võidakse avaldada nende ettevõtte sellisest osast, mis vastutab klientide nimel tehtavate pakkumiste saamise, ettevalmistamise ja esitamise eest, ettevõtte sellesse osasse, mis vastutab iseenda nimel tehtavate pakkumiste ettevalmistamise ja esitamise eest, või ettevõtte sellesse osasse, mis vastutab enda nimel tehingute tegemise eest järelturul;
- l) nad säilitavad teavet, mida nad on saanud või loonud esitades enampakkumistel pakkumisi oma klientide vahendajana, viis aastat alates asjaomase teabe saamise või loomise kuupäevast.

Esimese lõigu punktis e osutatud hoiuse summa arvutatakse õiglaselt ja mõistlikult ning see määratakse kindlaks kõnealuse lõigu punktis d osutatud lepingutes. See hoiuse osa, mida ei kasutatud lubatud heitkoguse ühikute eest tasumisel, tagastatakse kliendile esimese lõigu punktis d osutatud lepingutes kindlaksmääratud mõistliku aja jooksul pärast enampakkumise toimumist.

3. Enda või oma klientide nimel pakkumisi esitades kohaldavad lõikes 1 osutatud isikud järgmisi käitumiseeskirju:

- a) nad esitavad kogu teabe, mida on nõudnud enampakkumisplatvorm, millel neil on pakkumispääs;
- b) nad tegutsevad usaldusväärset, piisava vilumuse, ettevaatuse ja hoolikusega.

4. Riigi pädevad asutused, mille on määruse (EL) nr 596/2014 ja direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt määratud liikmesriigid, kus on lõikes 1 osutatud isikute asukoht, vastutavad nimetatud isikutele loa andmise eest kõnealuses lõikes osutatud tegevuste läbiviimiseks ning lõigetes 2 ja 3 sätestatud käitumiseeskirjade järgimise tagamise ja selle üle seire tegemise eest, sealhulgas nimetatud käitumiseeskirjade eiramisega seotud kaebuste käsitlemise eest.

5. Lõikes 4 osutatud riigi pädevad asutused annavad loa lõikes 1 osutatud isikutele üksnes juhul, kui kõnealused isikud täidavad kõiki järgmisi tingimusi:

- a) neil on piisavalt hea maine ja piisavalt kogemusi, et tagada lõigetes 2 ja 3 sätestatud käitumiseeskirjade nõuetekohane järgimine;
- b) nad on kehtestanud huvide konfliktide haldamiseks ja oma klientide huvide kaitsmiseks vajalikud protsessid ja kontrollid;
- c) nad täidavad direktiivi (EL) 2015/849 nõudeid;
- d) nad toimivad kõigi muude meetmete järgi, mida peetakse vajalikuks, võttes arvesse osutatavate pakkumisteenuste laadi ja asjaomaste klientide investeerimis- või kauplemisprofiili keerukust ning riskihindamisel põhinevat tõenäosust, et toime võidakse panna rahapesu, terrorismi rahastamine või kuritegelik tegevus.

6. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kus lõikes 1 osutatud isikud on loa saanud, tagavad lõikes 5 sätestatud tingimuste täitmise ja teevad selle üle seiret. Asjaomane liikmesriik tagab, et:

- a) tema riigi pädevatel asutustel on uurimisvolitused ning neil on võimalik kehtestada mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused;

- b) on kehtestatud mehhanism kaebuste käsitlemiseks ja loa kehtetuks tunnistamiseks juhul, kui loa saanud isik ei täida loa saamisega kaasnenud kohustusi;
- c) tema riigi pädevad asutused võivad lõike 5 kohaselt antud loa kehtetuks tunnistada, kui loa saanud isik on tõsiselt ja süstemaatiliselt rikkunud lõigete 2 ja 3 sätteid.

7. Lõikes 1 osutatud isikute kliendid võivad kõik kaebused, mis neil võivad olla seoses lõigetes 2 ja 3 sätestatud käitumiseeskirjade järgimisega, esitada lõikes 4 nimetatud pädevatele asutustele kooskõlas selliste kaebuste käsitlemiseks kehtestatud menetluskorraga.

8. Lõikes 1 osutatud isikud võivad ilma liikmesriikide täiendavate õiguslike või haldusnõueteta osutada pakkumisteenusel artikli 18 lõike 3 esimese lõigu punktis a osutatud klientidele.

XVI PEATÜKK

LÄBIPAISTVUS JA KONFIDENTSIAALSUS

Artikkel 51

Avaldamine

Asjaomase enampakkumisplatvormi hallataval sihtotstarbelisel ja ajakohasel enampakkumise veebisaidil avaldatakse järgmine teave:

- a) kõik õigusaktid, suunised, juhised, vormid, dokumendid ja teadaanded, mis käsitlevad enampakkumisplatvormil toimuvaid enampakkumisi, sh enampakkumiskalender;
- b) mis tahes muu mittekonfidentsiaalne teave, mis käsitleb kõnealusel enampakkumisplatvormil toimuvaid enampakkumisi, sh pakkumispäasuga isikute loetelu;
- c) mis tahes otsus, sh artikli 48 kohane otsus kehtestada pakkumise maksimumsuurus ning mis tahes muud parandusmeetmed, mis on vajalikud rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvituse tegeliku või võimaliku tajutava riski vähendamiseks enampakkumisplatvormil;
- d) loetelu enampakkumisplatvormil toimuvate enampakkumiste käigus teiste nimel pakkumise esitamise õigusega isikute nimedest ja tegevuskoha aadressidest, tegevuskoha telefoninumbritest, ametlikest e-posti aadressidest ja ametlikest veebisaitidest.

Esimeses lõigus osutatud teave, mis ei ole enam oluline, arhiveeritakse. Kõnealusele arhiivile pääseb ligi selles lõigus osutatud enampakkumise veebisaidilt.

Artikkel 52

Enampakkumistulemuste väljakuulutamine ja teatavastegemine

1. Enampakkumisplatvorm kuulutab välja iga tema poolt korraldatava enampakkumise tulemused. See hõlmab vähemalt järgmist teavet:

- a) enampakkumisel müüdud lubatud heitkoguse ühikute maht;
- b) enampakkumishind eurodes;
- c) esitatud pakkumiste kogumaht;
- d) pakkujate koguarv ja edukate pakkujate arv;
- e) enampakkumise tühistamise korral need enampakkumised, millele lubatud heitkoguse ühikute maht üle kantakse;
- f) enampakkumisest saadud kogutulu;
- g) tulu jaotus liikmesriikide ja artiklis 24 osutatud fondide vahel ühise enampakkumisplatvormi kasutamise korral.

2. Enampakkumisplatvorm kuulutab iga enampakkumise tulemused välja nii kiiresti kui võimalik. Lõike 1 punktides a ja b osutatud teave kuulutatakse välja hiljemalt 5 minuti möödumisel pakkumisaja lõppemisest, samas kui lõike 1 punktides c–g osutatud teave kuulutatakse välja hiljemalt 15 minuti möödumisel pakkumisaja lõppemisest.
3. Enampakkumisplatvorm teavitab lõike 1 punktides a ja b osutatud teabe väljakuulutamiseга samal ajal iga edukat pakkujat järgmisest:
 - a) pakkujale eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute koguarv;
 - b) milline (kui üldse) pakkuja esitatud seotud pakkumine valiti juhuslikult välja;
 - c) tasumisele kuuluv makse eurodes või euroalasse mittekuuluva liikmesriigi valuutas, vastavalt pakkuja soovile, eeldusel et arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem on võimeline käitlema kõnealusel valuutas tehtud makseid;
 - d) kuupäev, milleks tasumisele kuuluv makse peab olema vabades vahendites tehtud enampakkumise korraldaja poolt määratud pangakontole.
4. Kui pakkuja valis makse tegemiseks muu valuuta kui euro, teatab enampakkumisplatvorm edukale pakkujale vahetuskursi, nagu on osutatud artikli 35 lõikes 4, mille alusel ta arvutas tasumisele kuuluva summa eduka pakkuja poolt valitud valuutas.
5. Enampakkumisplatvorm teatab platvormiga ühendatud arvestussüsteemile ning täitmis- ja tasaarvestussüsteemile vastavalt lõikele 3 esitatud teabe.

Artikkel 53

Konfidentsiaalse teabe kaitsmine

1. Järgmine teave on konfidentsiaalne:
 - a) pakkumise sisu;
 - b) kõikide pakkumisjuhiste sisu, isegi juhul, kui ühtegi pakkumist ei esitata;
 - c) teave, mille kaudu avaldatakse asjaomase pakkuja identifitseerimisandmed ja üks järgmistest andmetest või millest neid saab järeldada:
 - i) lubatud heitkoguse ühikute arv, mida pakkuja soovib enampakkumisel omandada;
 - ii) hind, mida pakkuja on nõus nende lubatud heitkoguse ühikute eest maksma;
 - d) teave, mis käsitleb ühte või mitut pakkumist või pakkumisjuhist või mis on tuletatud nendest ning mis eraldi või üheskoos võib:
 - i) viidata enne enampakkumise toimumist lubatud heitkoguse ühikute nõudlusele;
 - ii) viidata enne enampakkumise toimumist enampakkumishinnale;
 - e) teave, mille isikud on esitanud pakkujatega suhte loomisel või selle ajal või selle suhte üle seire teostamise raames vastavalt artiklitele 19, 20, 21 ja 45;
 - f) ärisaladused, mille on esitanud enampakkumisplatvormi määramiseks korraldatud konkurentsi tagavas hankemenetluses osalevad isikud;
 - g) teave selle kohta, millist algoritmi kasutati artikli 7 lõike 1 teises lõigus osutatud seotud pakkumiste lahendamiseks juhusliku valiku teel;
 - h) teave meetodika kohta, mida on kasutatud selleks, et määrata kindlaks, milline enampakkumishind on märkimisväärselt madalam kui järelturu valdav hind enne enampakkumist ja selle ajal, nagu osutatud artikli 7 lõikes 7.

2. Isik, kes on saanud konfidentsiaalset teavet, ei avalda seda ei otseselt ega kaudselt, v.a lõikega 3 ettenähtud viisil.
3. Lõikega 2 ei välistata konfidentsiaalse teabe avaldamist juhul, kui:
 - a) see on juba seaduslikul viisil tehtud üldsusele kättesaadavaks;
 - b) see avalikustatakse pakkuja, pakkumispäasuga isiku või pakkumispäasu taotleva isiku kirjalikul nõusolekul;
 - c) teabe avaldamine või üldsusele kättesaadavaks tegemine on liidu õigusest tulenev kohustus;
 - d) teave avalikustatakse kohtuotsuse alusel;
 - e) teave avaldatakse või avalikustatakse liidus läbiviidavate kriminaal-, haldus- või kohtulike uurimiste või menetluste eesmärgil;
 - f) teave on koondatud või seda on redigeeritud enne avaldamist nii, et on ebatõenäoline, et sellest võiks eristada järgmist teavet:
 - i) üksikud pakkumised või pakkumisjuhised;
 - ii) üksikud enampakkumised;
 - iii) üksikud pakkujad, tulevased pakkujad või pakkumispäasu taotlejad isikud;
 - iv) üksikud pakkumispäasutaotlused;
 - v) üksikud suhted pakkujatega;
 - g) teabele on osutatud lõike 1 punktis f, eeldusel et see avaldatakse liikmesriikide või komisjoni heaks töötavatele isikutele, kes on seotud kõnealuses punktis osutatud konkurentsi tagava hankemenetlusega ning kes on oma töötingimuste kohaselt ise kohustatud hoidma ametisaladust;
 - h) teave avalikustatakse pärast 30 kuu pikkuse ajavahemiku lõppemist alates järgmistest kuupäevadest, tingimusel et liidu õigusest tulenevad mis tahes järelejäänud kohustused seoses ametisaladuse hoidmisega on täidetud:
 - i) lõike 1 punktides a–d osutatud teabe puhul selle enampakkumise pakkumisaaja kuupäev, mille raames konfidentsiaalne teave esimest korda avaldatakse;
 - ii) lõike 1 punktis e osutatud teabe puhul pakkujaga suhte lõpetamise kuupäev;
 - iii) lõike 1 punktis f osutatud teabe puhul konkurentsi tagava hankemenetluse raames teabe esitamise kuupäev.
4. Meetmed selle tagamiseks, et enampakkumisplatvorm, sealhulgas kõik tema heaks töötavad isikud, ei avaldaks konfidentsiaalset teavet õigusvastaselt ning et sellisel õigusvastasel avaldamisel oleksid tagajärjed, sätestatakse enampakkumisplatvormi määramise lepingus.
5. Konfidentsiaalset teavet, mida enampakkumisplatvorm, sealhulgas kõik tema heaks töötavad isikud, on saanud, kasutatakse üksnes talle enampakkumistega seoses pandud kohustuste või ülesannete täitmiseks.
6. Lõigetes 1–5 sätestatu ei takista konfidentsiaalse teabe vahetamist enampakkumisplatvormi ja järgmiste üksuste vahel:
 - a) riigi pädevad asutused, kes teevad järelevalvet enampakkumisplatvormi üle;
 - b) rahapesu, terrorismi rahastamise, kuritegeliku tegevuse või turukuritarvitusega seotud juhtumite uurimise ning süüdlaste vastutuselevõtmise eest vastutavad riigi pädevad asutused;
 - c) komisjon.

Käesoleva lõike kohaselt vahetatud konfidentsiaalset teavet ei avaldata muudele isikutele kui esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud üksused.

7. Iga isik, kes töötab või on töötanud enampakkumiste korraldamisega seotud enampakkumisplatvormi heaks, on kohustatud hoidma ametisaladust ning tagab konfidentsiaalse teabe kaitse käesoleva artikli kohaselt.

Artikkel 54

Keelte kasutamise kord

1. Kirjalik teave, mida enampakkumisplatvorm esitab artikli 51 lõike 1 kohaselt või tema määramise lepingu alusel ja mida ei avaldata Euroopa Liidu Teatajas, esitatakse rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavas keeles.

2. Liikmesriik võib näha omal kulul ette lõikes 1 osutatud teabe tõlkimise oma riigi ametlikku keelde või ametlikesse keeltesse.

Kui liikmesriik näeb ette kogu ühise enampakkumisplatvormi esitatud teabe, millele on osutatud lõikes 1, omal kulul tõlkimise, siis näeb ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi määranud liikmesriik samuti omal kulul ette kogu ühismeetmevälise enampakkumisplatvormi esitatud teabe, millele on osutatud lõikes 1, tõlkimise samadesse keeltesse.

3. Pakkumispääsu taotlejad ja pakkumispääsuga isikud võivad esitada järgmise lõikes 4 osutatud keeles tingimusel, et liikmesriik on kooskõlas lõikega 2 otsustanud näha ette tõlke kõnealusesse keelde:

- a) nende pakkumispääsu taotlused, sealhulgas kõik tõendavad dokumendid;
- b) nende pakkumised, sealhulgas pakkumiste tagasivõtmised ja muudatused;
- c) kõik punktiga a või b seotud päringud.

Enampakkumisplatvorm võib nõuda esimeses lõigus osutatud teabe kinnitatud tõlget rahvusvahelises rahanduses üldkasutatavasse keelde.

4. Pakkumispääsu taotlejad, pakkumispääsuga isikud ja enampakkumisel osalevad pakkujad valivad liidu ühe ametliku keele, milles nad saavad kõik artikli 8 lõike 3, artikli 20 lõike 8, artikli 21 lõike 4 ja artikli 52 lõike 3 kohased teated.

Kui liikmesriik on kooskõlas lõikega 2 otsustanud näha ette tõlke esimeses lõigus osutatud keelde, siis toimub ka kogu muu enampakkumisplatvormi suuline või kirjalik suhtlus pakkumispääsu taotlejate, pakkumispääsuga isikute ja enampakkumisel osalevate pakkujatega selles keeles, ilma et kõnealused taotlejad, isikud ja pakkujad peaksid kandma täiendavaid kulusid.

Kuid isegi juhul, kui liikmesriik on kooskõlas lõikega 2 otsustanud näha ette tõlke esimeses lõigus osutatud keelde, võib pakkumispääsu taotleja, pakkumispääsuga isik või enampakkumisel osalev pakkuja loobuda oma õigusest, mis tuleneb käesoleva lõike teisest lõigust, ning anda asjaomasele enampakkumisplatvormile eelneva kirjaliku nõusoleku üksnes rahvusvahelises rahanduses üldkasutatava keele kasutamiseks kõnealuses lõigus osutatud suhtluse käigus.

5. Liikmesriigid vastutavad lõike 2 kohaselt tehtud tõlke õigsuse eest.

Isikud, kes esitavad lõikes 3 osutatud tõlgitud dokumendi ning iga enampakkumisplatvorm, kes teatab tõlgitud dokumendist lõike 4 kohaselt, peavad tagama, et tõlge vastab originaalile.

XVII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

*Artikkel 55***Kaebuse esitamise õigus**

1. Enampakkumisplatvorm tagab, et tal on kasutusel kohtuväline vaidluste lahendamise mehhanism järgmiste isikute kaebuste lahendamiseks:

- a) pakkumispäasu taotlejad, eelkõige isikud, kelle pakkumispäasu taotluse rahuldamisest on keeldutud;
- b) isikud, kelle pakkumispäas on tühistatud või peatatud;
- c) pakkumispäasuga isikud;

2. Liikmesriigid, kus tehakse järelevalvet ühiseks enampakkumisplatvormiks või ühismeetmeks enampakkumisplatvormiks määratud reguleeritud turu või selle turukorraldaja üle, tagavad, et lõikes 1 osutatud kohtuvälise vaidluste lahendamise mehhanismi tehtud otsused on asjakohaselt põhjendatud ning neid võib edasi kaevata direktiivi 2014/65/EL artikli 74 lõikes 1 osutatud kohtutesse. See õigus ei piira otse kohtute või pädevate haldusasutuste poole pöördumise õigusi, mis on ette nähtud riiklike meetmetega, millega võetakse üle direktiivi 2014/65/EL artikli 74 lõige 2.

*Artikkel 56***Vigade parandamine**

1. Kõikidest vigadest, mis on seotud käesoleva määruse kohaselt maksete või lubatud heitkoguse ühikute ülekandmisega või antud või vabastatud tagatise või hoiusega, teatatakse arvestussüsteemile või täitmis- ja tasaarvestussüsteemile niipea, kui mis tahes isik vea avastab.

2. Arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem võtab kõik meetmed, mis on vajalikud selleks, et parandada lõikes 1 osutatud mis tahes viga, millest teda teavitatakse või millest ta on saanud muul viisil teada.

3. Isik, kes saab kasu lõikes 1 osutatud veast, mida ei saa lõike 2 kohaselt parandada kolmandast isikust heauskse ostja sekkumisõiguste tõttu, ning kes oli või oleks pidanud olema veast teadlik, kuid ei teatanud sellest arvestussüsteemile või täitmis- ja tasaarvestussüsteemile, hüvitab kogu tekitatud kahju.

*Artikkel 57***Kehtetuks tunnistamine**

1. Määrus (EL) nr 1031/2010 tunnistatakse kehtetuks.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt IV lisas esitatud vastavustabelile.

*Artikkel 58***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. oktoober 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

—

I LISA

Pakkumispääsu taotluses esitatavad teabelemendid, millele on osutatud artikli 20 lõikes 3

1. Tõendid selle kohta, et isik võib artikli 18 lõike 1 või 2 kohaselt taotleda pakkumispääsu.
2. Taotleja nimi, aadress, e-posti aadress ja telefoninumber.
3. Taotleja määratud liidu registri konto identifikaator.
4. Taotleja määratud pangakonto täielikud andmed.
5. Pakkujate ühe või mitme artikli 6 lõike 3 teises lõigus osutatud esindaja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress.
6. Juriidilised isikud esitavad tõendi
 - a) asutamise kohta, milles on märgitud
 - i) taotleja õiguslik vorm;
 - ii) taotleja suhtes kohaldatav õigus;
 - iii) see, kas taotleja on ühel või mitmel tunnustatud börsil noteeritud äriühing;
 - b) taotleja registreerimisnumbri kohta asjaomases registris, kus taotleja on registreeritud, või asutamislepingu, põhikirja või muu asutamist tõendava dokumendi.
7. Juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste puhul teave, mis on vajalik tegeliku kasusaaja tuvastamiseks ning kõnealuse juriidilise isiku või õigusliku üksuse omandi- ja kontrollstruktuuri väljaselgitamiseks.
8. Füüsiliste isikute puhul isikut tõendav dokument, milleks võib olla isikutunnistus, juhiluba, pass või muu sarnane ametlikult välja antud dokument, millele on kantud asjaomase taotleja täisnimi, foto, sünniaeg ja alalise elukoha aadress liidus ning millele vajaduse korral lisatakse muud asjakohased kinnitavad dokumendid.
9. Teave, mis on vajalik selleks, et võtta kliendi suhtes rakendatavaid hooldusmeetmeid, millele on osutatud artikli 19 lõike 2 punktis e.
10. Taotleja viimane auditeeritud aastaaruanne ja raamatupidamise aastaaruanne, sealhulgas kasumiaruanne ja bilanss, või selliste aruannete puudumise korral käibedeklaratsioon või muu lisateave, mis on vajalik taotleja makse- ja krediitvõimelisuse tõendamiseks.
11. Käibemaksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või kui taotleja ei ole käibemaksukohustuslasena registreeritud, siis mis tahes muud vahendid, mille kaudu taotleja asukohaliikmesriigi või selle liikmesriigi maksuhaldurid, kus taotleja on maksuresident, saavad taotleja tuvastada, või muu lisateave, mis on vajalik taotleja maksuõigusliku staatuse tõendamiseks.
12. Avaldus selle kohta, et taotlejale teadaolevalt vastab ta artikli 19 lõike 2 punktis f sätestatud nõuetele.
13. Tõend selle kohta, et artikli 19 lõike 2 punktis g sätestatud nõuded on täidetud.
14. Tõend selle kohta, et artikli 18 lõikes 3 sätestatud nõuded on täidetud.
15. Avaldus selle kohta, et taotlejal on vajalik õigusvõime ja voli esitada enampakkumisel pakkumisi enda või teiste nimel.

16. Avaldus selle kohta, et taotlejale teadaolevalt puuduvad õiguslikud, regulatiivsed, lepingulised või mis tahes muud takistused, mis ei võimaldaks tal käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi täita.
 17. Avaldus selle kohta, kas taotleja soovib tasuta eurodes või euroalavälise liikmesriigi valuutas koos viitega valitud valuutale.
-

II LISA

Artikli 25 lõikes 1 osutatud vorm lubatud heitkoguse ühikute liikmesriigi poolt vabatahtlikult kehtetuks tunnistamisest teavitamiseks

	Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohane teavitus
1.	Teavitav liikmesriik ja ametiasutus:
2.	Teavitamise kuupäev:
3.	Liikmesriigi territooriumil suletud elektritootmiskäitise (edaspidi „käitis“) tuvastamist võimaldavad liidu registrisse kantud andmed, sealhulgas järgmised andmed:
a)	käitise nimi:
b)	käitise tunnuscode liidu registris:
c)	käitise käitaja nimi:
4.	Käitise osalise/täieliku sulgemise ja kasvuhoonegaaside heiteloade kehtetuks tunnistamise/muutmise kuupäev:
5.	Käitise osalise/täieliku sulgemise tinginud täiendavate riiklike meetmete kirjeldus ja viide:
6.	Käitise tõendatud heitearuanded osalisele/täielikule sulgemisele eelneva viie aasta kohta:
7.	Kehtetuks tunnistatavate lubatud heitkoguse ühikute maksimaalne kogumaht:
8.	Ajavahemik, mille lubatud heitkoguse ühikud kehtetuks tunnistatakse:
9.	Selle meetodika kirjeldus, millega tehakse kindlaks kehtetuks tunnistatavate lubatud heitkoguse ühikute täpne maht kogu ajavahemiku jaoks, mil kehtetuks tunnistamine toimub :

III LISA

Ühismeetmeväliste enampakkumisplatvormide loetelu, millele on osutatud artikli 29 lõikes 6

Saksamaa määratud enampakkumisplatvormid

Enampakkumisplatvorm	European Energy Exchange AG (EEX)
Õiguslik alus	Artikli 29 lõige 1
Tegevusaeg	Ilma et see piiraks artikli 29 lõike 4 teise lõigu kohaldamist, kõige hiljem alates 5. jaanuarist 2024 maksimaalselt viis aastat kuni 4. jaanuarini 2029.
Tingimused	<i>Enampakkumistele pääsemiseks ei pea hakkama EEXi korraldatava järelturu ega EEXi või ühegi kolmanda isiku hallatava muu kauplemiskoha liikmeks või osaliseks.</i>
Kohustused	<ol style="list-style-type: none"> EEX esitab kahe kuu jooksul alates 5. jaanuarist 2024 Saksamaale oma väljumisstrateegia. Väljumisstrateegia ei piira EEXi kohustusi, mis on sätestatud komisjoni ja liikmesriikidega artikli 26 kohaselt sõlmitud lepingus, ega komisjonile ja kõnealustele liikmesriikidele selle lepinguga antud õigusi. Saksamaa teatab komisjonile kõigist olulistest muudatustest asjaomastes lepingulistes suhetes EEXiga, millest on komisjonile teatatud 16. veebruaril 2023.

IV LISA

Vastavustabel

Käesolev määrus	Määrus (EL) nr 1031/2010
Artiklid 1–2	
Artikli 3 punkt 1	Artikli 3 punkt 3
Artikli 3 punkt 2	Artikli 3 punkt 5
Artikli 3 punkt 3	Artikli 3 punkt 6
Artikli 3 punkt 4	Artikli 3 punkt 7
Artikli 3 punkt 5	Artikli 3 punkt 8
Artikli 3 punkt 6	Artikli 3 punkt 9
Artikli 3 punkt 7	Artikli 3 punkt 10
Artikli 3 punkt 8	Artikli 3 punkt 11
Artikli 3 punkt 9	Artikli 3 punkt 12
Artikli 3 punkt 10	Artikli 3 punkt 13
Artikli 3 punkt 11	Artikli 3 punkt 14
Artikli 3 punkt 12	Artikli 3 punkt 15
Artikli 3 punkt 13	Artikli 3 punkt 16
Artikli 3 punkt 14	Artikli 3 punkt 17
Artikli 3 punkt 15	Artikli 3 punkt 18
Artikli 3 punkt 16	Artikli 3 punkt 19
Artikli 3 punktid 17–27	
Artikli 3 punkt 28	Artikli 3 punkt 29
Artikli 3 punkt 29	Artikli 3 punkt 28
Artikli 3 punkt 30	Artikli 3 punkt 28a
Artikli 3 punkt 31	Artikli 3 punkt 30
Artikli 3 punkt 32	Artikli 3 punkt 31
Artikli 3 punkt 33	Artikli 3 punkt 32
Artikli 3 punkt 34	Artikli 3 punkt 33
Artikli 3 punkt 35	Artikli 3 punkt 34
Artikli 3 punkt 36	Artikli 3 punkt 35
Artikli 3 punkt 37	Artikli 3 punkt 36
Artikli 3 punkt 38	Artikli 3 punkt 37
Artikli 3 punkt 39	Artikli 3 punkt 38
Artikli 3 punkt 40	Artikli 3 punkt 39
Artikli 3 punkt 41	Artikli 3 punkt 40
Artikli 3 punkt 42	Artikli 3 punkt 41
Artikli 3 punktid 43–44	
Artiklid 4–5	

Käesolev määrus	Määrus (EL) nr 1031/2010
Artikli 6 lõiked 1–2	
Artikli 6 lõike 3 esimene lõik	Artikli 6 lõike 3 teine lõik
Artikli 6 lõike 3 teine lõik	Artikli 6 lõike 3 kolmas lõik
Artikli 6 lõike 3 kolmas lõik	Artikli 6 lõike 3 neljas lõik
Artikli 6 lõiked 4–5	
Artikli 7 lõike 1 esimene lõik	Artikli 7 lõige 1
Artikli 7 lõike 1 teine lõik	Artikli 7 lõike 2 esimene lõik
Artikli 7 lõige 2	Artikli 7 lõike 2 teine lõik
Artikli 7 lõiked 3–8	
Artikli 7 lõige 9	Artikli 7 lõike 8 esimene lõik
Artikli 7 lõike 10 esimene lõik	Artikli 7 lõike 8 teine lõik
Artikli 7 lõike 10 teine lõik	Artikli 7 lõike 8 teine lõik
Artikli 7 lõike 10 kolmas lõik	
Artikli 8 lõiked 1–2	
Artikli 8 lõike 3 esimene lõik	
Artikli 8 lõike 3 teine lõik	Artikli 8 lõike 4 esimene lõik
Artikli 8 lõike 3 kolmas lõik	
Artikli 8 lõike 3 neljas lõik	Artikli 8 lõike 4 teine lõik
Artikli 8 lõike 3 viies lõik	Artikli 8 lõike 4 teine lõik
Artikli 8 lõike 4 esimene lõik	Artikli 8 lõike 5 esimene ja teine lõik
Artikli 8 lõike 4 teine lõik	
Artikli 8 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 8 lõike 5 kolmas lõik
Artiklid 9–10	
Artikkel 11	Artikkel 12
Artikkel 12	Artiklid 11 ja 13
Artiklid 13–15	
Artikli 16 lõige 1	
Artikli 16 lõige 2	Artikli 16 lõige 1a
Artikli 16 lõige 3	Artikli 16 lõige 2
Artikli 16 lõige 4	Artikli 16 lõige 3
Artikkel 17	
Artikli 18 lõike 1 esimene lõik	Artikli 18 lõige 1
Artikli 18 lõike 1 teine lõik	
Artikli 18 lõige 2	
Artikli 18 lõige 3	Artikli 18 lõige 4 ja artikli 19 lõige 3

Käesolev määrus	Määrus (EL) nr 1031/2010
Artikli 18 lõige 4	Artikli 18 lõige 5
Artikkel 19	
Artikli 20 lõiked 1–5	
Artikli 20 lõige 6	Artikli 20 lõige 7
Artikli 20 lõige 7	Artikli 20 lõige 8
Artikli 20 lõige 8	Artikli 20 lõige 9
Artikli 20 lõige 9	Artikli 20 lõige 10
Artikkel 21	
Artikli 22 lõiked 1–2	
Artikli 22 lõige 3	Artikli 22 lõige 4
Artikli 22 lõige 4	Artikli 22 lõige 5
Artikli 22 lõige 5	Artikli 22 lõige 7
Artikkel 23	
Artikli 24 lõige 1	
Artikli 24 lõige 2	Artikli 24 lõige 1
Artikli 24 lõige 3	
Artikli 24 lõige 4	Artikli 24 lõige 2
Artikli 25 lõiked 1–2	
Artikli 25 lõige 3	Artikli 25 lõige 2
Artikli 25 lõige 4	Artikli 25 lõige 3
Artikli 26 lõige 1	
Artikli 26 lõige 2	Artikli 26 lõige 3
Artikli 26 lõige 3	Artikli 26 lõige 4
Artikli 26 lõige 4	Artikli 26 lõige 5
Artikli 26 lõige 5	Artikli 26 lõige 6
Artikkel 27	
Artikli 28 punktid a–b	
Artikli 28 punkt c	Artikli 29 punkt d
Artikli 28 punkt d	Artikli 29 punkt f
Artikli 28 punkt e	Artikli 29 punkt g
Artikli 29 lõige 1	
Artikli 29 lõige 2	Artikli 30 lõige 3
Artikli 29 lõige 3	Artikli 30 lõige 4
Artikli 29 lõige 4	Artikli 30 lõige 5
Artikli 29 lõige 5	Artikli 30 lõige 6
Artikli 29 lõige 6	Artikli 30 lõige 7

Käesolev määrus	Määrus (EL) nr 1031/2010
Artikli 29 lõige 7	Artikli 30 lõige 8
Artikkel 30	Artikkel 31
Artikli 31 lõige 1	Artikli 32 lõige 1
Artikli 31 lõige 2	Artikli 32 lõige 2
Artikli 31 lõige 3	Artikli 32 lõige 4
Artikli 31 lõige 4	Artikli 32 lõige 5
Artikkel 32	Artikkel 34
Artikkel 33	Artikkel 35
Artikli 34 lõige 1	Artikli 36 lõige 1
Artikli 34 lõige 2	Artikli 36 lõige 2
Artikli 34 lõige 3	Artikli 36 lõige 4
Artikli 34 lõike 4 esimene lõik	Artikli 36 lõike 5 esimene lõik
Artikli 34 lõike 4 teine lõik	Artikli 36 lõige 3
Artikli 34 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 36 lõike 5 teine lõik
Artikli 35 lõige 1	Artikli 44 lõige 1
Artikli 35 lõige 2	Artikli 44 lõige 2
Artikli 35 lõige 3	Artikli 44 lõike 3 esimene lõik
Artikli 35 lõige 4	Artikli 44 lõike 3 teine lõik
Artikkel 36	Artikkel 45
Artikkel 37	Artikkel 46
Artikkel 38	Artikkel 47
Artikkel 39	Artikkel 48
Artikkel 40	Artikkel 49
Artikli 41 lõige 1	Artikli 50 lõige 1
Artikli 41 lõige 2	Artikli 50 lõige 3
Artikkel 42	Artikkel 51
Artikli 43 lõige 1	Artikli 52 lõige 1
Artikli 43 lõike 2 esimene kuni kolmas lõik	Artikli 52 lõike 2 esimene kuni kolmas lõik
Artikli 43 lõige 3	Artikli 52 lõike 2 neljas lõik
Artikkel 44	Artikkel 53
Artikkel 45	Artikkel 54
Artikkel 46	Artikkel 55
Artikkel 47	Artikkel 56
Artikkel 48	Artikkel 57
Artikkel 49	Artikkel 58
Artikli 50 lõige 1	Artikli 59 lõige 1

Käesolev määrus	Määrus (EL) nr 1031/2010
Artikli 50 lõige 2	Artikli 59 lõige 2
Artikli 50 lõige 3	Artikli 59 lõige 3
Artikli 50 lõige 4	Artikli 59 lõige 4
Artikli 50 lõike 5 esimene lõik	Artikli 59 lõige 5
Artikli 50 lõike 5 teine lõik	Artikli 59 lõike 6 esimese lõigu esimene lause
Artikli 50 lõike 6 esimese lõigu esimene lause	Artikli 59 lõike 6 esimese lõigu teine lause
Artikli 50 lõige 7	Artikli 59 lõige 7
Artikli 50 lõige 8	Artikli 59 lõige 8
Artikkel 51	Artikkel 60
Artikkel 52	Artikkel 61
Artikli 53 lõike 1 punktid a–e	
Artikli 53 lõike 1 punkt f	Artikli 62 lõike 1 punkt g
Artikli 53 lõike 1 punkt g	Artikli 62 lõike 1 punkt h
Artikli 53 lõike 1 punkt h	Artikli 62 lõike 1 punkt i
Artikli 53 lõige 2	Artikli 62 lõige 2
Artikli 53 lõike 3 punktid a–e	
Artikli 53 lõike 3 punkt f	Artikli 62 lõike 3 punkt g
Artikli 53 lõike 3 punkt g	Artikli 62 lõike 3 punkt i
Artikli 53 lõike 3 punkti h esimene ja teine taane	Artikli 62 lõike 3 punkti j esimene ja teine taane
Artikli 53 lõike 3 punkti h kolmas taane	Artikli 62 lõike 3 punkti j neljas taane
Artikli 53 lõige 4	Artikli 62 lõige 4
Artikli 53 lõige 5	Artikli 62 lõige 5
Artikli 53 lõige 6	Artikli 62 lõige 6
Artikli 53 lõige 7	Artikli 62 lõige 7
Artikkel 54	Artikkel 63
Artikkel 55	Artikkel 64
Artikkel 56	Artikkel 65
Artikkel 57	
Artikkel 58	Artikkel 66
I lisa	II lisa
II lisa	I lisa
III lisa	
IV lisa	